ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः

हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

पञ्चम काण्डे, चतुर्थः प्रश्नः

Table of Contents

5 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः 3

5.4 पञ्चम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टकात्रयाभिधानं......................... 3

============================

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

5 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

5.4 पञ्चम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – इष्टकात्रयाभिधानं

TS 5.4.1.1 - Kramam

देवासुराः सम्ँयत्ताः । देवासुरा इति देव – असुराः । सम्ँयत्ता आसन्न् । सम्ँयत्ता इति सम् – यत्ताः । आसन् ते । ते न । न वि । व्यजयन्त । अजयन्त सः । स एताः । एता इन्द्रः । इन्द्रस्तनूः । तनूरपश्यत् । अपश्यत् ताः । ता उप । उपाधत्त । अधत्त ताभिः । ताभिर् वै । वै सः । स तनुवम् । तनुवमिन्द्रियम् । इन्द्रियम् ँवीर्यम् । वीर्यमात्मन्न् । आत्मन्नधत्त । अधत्त ततः । ततो देवाः । देवा अभवन्न् । अभवन् परा । पराऽसुराः । असुरा यत् । यदिन्द्रतनूः । इन्द्रतनूरुपदधाति । इन्द्रतनूरितीन्द्र – तनूः । उपदधाति तनुवम् । उपदधातीत्युप – दधाति । तनुवमेव । एव ताभिः । ताभिरिन्द्रियम् । इन्द्रियम् ँवीर्यम् । वीर्यम् ँयजमानः । यजमान आत्मन्न् ।

आत्मन् धत्ते । धत्तेऽथो । अथो सेन्द्रम् । अथो इत्यथो । सेन्द्रमेव ।
सेन्द्रमिति स–इन्द्रम् । एवाग्निम् । अग्नि৺ सतनुम् । सतनुम् चिनुते ।
सतनुमिति स – तनुम् । चिनुते भवति । भवत्यात्मना । आत्मना परा ।
पराऽस्य । अस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो भवति । **1 (50/57)**

TS 5.4.1.2 - Kramam

भवति यज्ञः । यज्ञो देवेभ्यः । देवेभ्योऽप । अपाक्रामत् । अक्रामत्
तम् । तमवरुधम् । अवरुधम् न । अवरुधमित्यव – रुधम् ।
नाशक्नुवन्न् । अशुक्नुवन् ते । त एताः । एता यज्ञतनूः ।
यज्ञतनूरपश्यन्न् । यज्ञतनूरिति यज्ञ–तनूः । अपश्यन् ताः । ता उप ।
उपादधत । अदधत ताभिः । ताभिर् वै । वै ते । ते यज्ञम् । यज्ञमव ।
अवारुन्धत । अरुन्धत यत् । यद् यज्ञतनूः । यज्ञतनूरुपदधाति ।
यज्ञतनूरिति यज्ञ – तनूः । उपदधाति यज्ञम् ।
उपदधातीत्युप – दधाति । यज्ञमेव । एव ताभिः । ताभिर् यजमानः ।
यजमानोऽव । अव रुन्धे । रुन्धे त्रयस्त्रि৺शतम् । त्रयस्त्रि৺शतमुप ।
त्रयस्त्रि৺शतमिति त्रयः – त्रि৺शतम् । उप दधाति ।
दधाति त्रयस्त्रि৺शत् । त्रयस्त्रि৺शद् वै ।

त्रयस्त्रि॒ꣳ॒शदि॒ति॒ त्रयः॑ – त्रि॒ꣳ॒श॒त्॒ । वै दे॒वताः᳚ । दे॒वता॑ दे॒वताः᳚ ।
दे॒वता॑ ए॒व । ए॒वाव॑ । अव॑ रुन्धे । रु॒न्धेऽथो᳚ । अथो॑ सा॒त्मान॑म् । अथो॒
इत्यथो᳚ । सा॒त्मान॑मे॒व । सा॒त्मान॒मि॒ति॒ स – आ॒त्मा॒न॒म् । ए॒वाग्निम् ।
अ॒ग्निꣳ स॒तनु॑म् । स॒तनु॑म् चिनुते । स॒त॒नु॒मि॒ति॒ स – त॒नु॒म् ।
चि॒नु॒ते॒ सा॒त्मा᳚ । सा॒त्मा॒ऽमुष्मि॒न्न्॑ । सा॒त्मे॒ति॒ स – आ॒त्मा॒ ।
अ॒मुष्मि॑न् ँलो॒के । लो॒के भ॑वति । 2 (50/60)

TS 5.4.1.3 - Kramam

भ॒व॒ति॒ यः । य ए॒वम् । ए॒वम् ँवेद॑ । वे॒द ज्योति॑ष्मतीः ।
ज्योति॑ष्मती॒रुप॑ । उप॑ दधाति । द॒धा॒ति॒ ज्योतिः॑ । ज्योति॑रे॒व ।
ए॒वास्मि॑न्न् । अ॒स्मि॒न् द॒धा॒ति॒ । द॒धा॒त्ये॒ता॑भिः । ए॒ताभि॒र् वै ।
वा अ॒ग्निः । अ॒ग्निश्चि॒तः । चि॒तो ज्व॑लति । ज्व॒ल॒ति॒ ताभिः॑ ।
ताभि॑रे॒व । ए॒वैनम्᳚ । ए॒न॒ꣳ॒ सम् । समि॑न्धे । इ॒न्ध॒ उ॒भयोः᳚ ।
उ॒भयो॑रस्मै । अ॒स्मै॒ लो॒कयोः᳚ । लो॒कयो॒र् ज्योति॑ः । ज्योति॑र् भवति ।
भ॒व॒ति॒ न॒क्ष॒त्रे॒ष्ट॒काः । न॒क्ष॒त्रे॒ष्ट॒का उप॑ । न॒क्ष॒त्रे॒ष्ट॑का इति
नक्षत्र – इ॒ष्ट॒काः । उप॑ दधाति । द॒धा॒त्ये॒तानि॑ । ए॒तानि॒ वै । वै दि॒वः ।
दि॒वो ज्योती॑ꣳषि । ज्योती॑ꣳषि॒ तानि॑ । तान्ये॒व । ए॒वाव॑ । अव॑ रुन्धे ।

रुन्धे सुकृताम् । सुकृताम् ँवै । सुकृतामिति सु - कृताम् ।

वा एतानि । एतानि ज्योती॑ᳲषि । ज्योती॑ᳲषि यत् । यन् नक्षत्राणि ।

नक्षत्राणि तानि । तान्येव । एवाप्नोति । आप्नोत्यथो ।

अथो अनूकाशम् । अथो इत्यथो । अनूकाशमेव ।

अनूकाशमित्यनु - काशम् । एवैतानि ( ) ।

एतानि ज्योती॑ᳲषि । **3 (50/54)**

<u>TS 5.4.1.4 - Kramam</u>

ज्योती॑ᳲषि कुरुते । कुरुते सुवर्गस्य । सुवर्गस्य लोकस्य ।

सुवर्गस्येति सुवः - गस्य । लोकस्यानुख्यात्यै । अनुख्यात्यै यत् ।

अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै । यथ् सᳲस्पृष्टाः । सᳲस्पृष्टा

उपदद्ध्यात् । सᳲस्पृष्टा इति सम् - स्पृष्टाः । उपदद्ध्याद् वृष्ट्यै ।

उपदद्ध्यादित्युप - दद्ध्यात् । वृष्ट्यै लोकम् । लोकमपि । अपि

दद्ध्यात् । दद्ध्यादवर्.षुकः । अवर्.षुकः पर्जन्यः । पर्जन्यः स्यात् ।

स्यादसᳲस्पृष्टाः । असᳲस्पृष्टा उप । असᳲस्पृष्टा

इत्यसम् - स्पृष्टाः । उप दधाति । दधाति वृष्ट्यै । वृष्ट्या एव ।

एव लोकम् । लोकम् करोति । करोति वर्.षुकः ।

वर्.षुकः पर्जन्यः । पर्जन्यो भवति । भवति पुरस्तात् ।
पुरस्तादन्याः । अन्याः प्रतीचीः । प्रतीचीरुप । उप दधाति ।
दधाति पश्चात् । पश्चादन्याः । अन्याः प्राचीः । प्राची स्तस्मात् ।
तस्मात् प्राचीनानि । प्राचीनानि च । च प्रतीचीनानि ।
प्रतीचीनानि च । च नक्षत्राणि । नक्षत्राण्या । आ वर्तन्ते ।
वर्तन्त इति वर्तन्ते ॥ **4** (41/46)

(भ्रातृव्यो – लोक – एवैतान्ये – कचत्वारिꣳशच्च) (A1)

TS 5.4.2.1 - Kramam

ऋतव्या उप । उप दधाति । दधात्यृतूनाम् । ऋतूनाम् क्लृप्त्यै ।
क्लृप्त्यै द्वम्द्वम् । द्वम्द्वमुप । द्वम्द्वमिति द्वम् – द्वम् । उप दधाति ।
दधाति तस्मात् । तस्माद् द्वम्द्वम् । द्वम्द्वमृतवः । द्वम्द्वमिति द्वम्–द्वम् ।
ऋतवोऽधृता । अधृतेव । इव वै । वा एषा । एषा यत् । यन् मद्ध्यमा ।
मद्ध्यमा चितिः । चितिरन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमिव । इव वै ।
वा एषा । एषा द्वन्द्वम् । द्वन्द्वमन्यासु । द्वन्द्वमिति द्वम् – द्वम् ।
अन्यासु चितीषु । चितीषूप । उप दधाति । दधाति चतस्रः ।
चतस्रो मद्ध्ये । मद्ध्ये धृत्यै । धृत्या अन्तश्श्लेषणम् ।

अन्तश्श्लेषणम् ँवै । अन्तश्श्लेषणमित्यन्तः-श्लेषणम् । वा एताः ।

एताश्चितीनाम् । चितीनाम् ँयत् । यदृतव्याः । ऋतव्या यत् ।

यदृतव्याः । ऋतव्या उपदधाति । उपदधाति चितीनाम् ।

उपदधातीत्युप - दधाति । चितीनाम् ँविधृत्यै । विधृत्या अवकाम् ।

विधृत्या इति वि - धृत्यै । अवकामनु । अनूप । उप दधाति ।

दधात्येषा । एषा वै । वा अग्नेः । अग्नेर् योनिः । योनिः सयोनिम् ।

सयोनिमेव । सयोनिमिति स - योनिम् । **5** (**50/57**)

TS 5.4.2.2 - Kramam

एवाग्निम् । अग्निम् चिनुते । चिनुत उवाच । उवाच ह ।

ह विश्वामित्रः । विश्वामित्रोऽदत् । विश्वामित्र इति विश्व - मित्रः ।

अददित् । इथ् सः । स ब्रह्मणा । ब्रह्मणाऽन्नम् । अन्नम् ँयस्य ।

यस्यैताः । एता उपधीयान्तै । उपधीयान्तै यः । उपधीयान्ता

इत्युप-धीयान्तै । य उ । उ च । चैनाः । एना एवम् । एवम् ँवेदत् ।

वेददिति । इति सम्ँवथ्सरः । सम्ँवथ्सरो वै । सम्ँवथ्सर इति

सम् - वथ्सरः । वा एतम् । एतम् प्रतिष्ठायै । प्रतिष्ठायै नुदते ।

प्रतिष्ठाया इति प्रति – स्थायै । नुदते यः । योऽग्निम् ।
अग्निम् चित्वा । चित्वा न । न प्रतितिष्ठति । प्रतितिष्ठति पञ्च ।
प्रतितिष्ठतीति प्रति – तिष्ठति । पञ्च पूर्वाः । पूर्वाश्चितयः । चितयो
भवन्ति । भवन्त्यथ । अथ षष्ठीम् । षष्ठीम् चितिम् । चितिम् चिनुते ।
चिनुते षट् । षड् वै । वा ऋतवः । ऋतवः सम्ँवथ्सरः ।
सम्ँवथ्सर ऋतुषु । सम्ँवथ्सर इति सम् – वथ्सरः । ऋतुष्वेव ।
एव सम्ँवथ्सरे । सम्ँवथ्सरे प्रति । सम्ँवथ्सर इति सम्–वथ्सरे ।
प्रति तिष्ठति । तिष्टत्येताः । एता वै । वा अधिपत्नीः । **6 (50/57)**

TS 5.4.2.3 - Kramam

अधिपत्नीर् नाम । अधिपत्नीरित्यधि – पत्नीः । नामेष्टकाः । इष्टका
यस्य । यस्यैताः । एता उपधीयन्ते । उपधीयन्तेऽधिपतिः । उपधीयन्त
इत्युप – धीयन्ते । अधिपतिरेव । अधिपतिरित्यधि – पतिः ।
एव समानानाम् । समानानाम् भवति । भवति यम् । यम् द्विष्यात् ।
द्विष्यात् तम् । तमुपदधत् । उपदधद् ध्यायेत् । उपदधदित्युप–दधत् ।
ध्यायेदेताभ्यः । एताभ्य एव । एवैनम् । एनम् देवताभ्यः ।
देवताभ्य आ । आ वृश्चति । वृश्चति ताजक् । ताजगार्तिम् ।

आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छत्यङ्गिरसः । अङ्गिरसः सुवर्गम् ।
सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् ँयन्तः ।
यन्तो या । या यज्ञस्य । यज्ञस्य निष्कृतिः । निष्कृतिरासीत् ।
निष्कृतिरिति निः – कृतिः । आसीत् ताम् । तामृषिभ्यः । ऋषिभ्यः
प्रति । ऋषिभ्य इत्यृषि–भ्यः । प्रत्यौहन्न् । औहन् तत् । तद्धिरण्यम् ।
हिरण्यमभवत् । अभवद् यत् । यद्धिरण्यशल्कैः । हिरण्यशल्कैः
प्रोक्षति । हिरण्यशल्कैरिति हिरण्य – शल्कैः । प्रोक्षति यज्ञस्य ।
प्रोक्षतीति प्र – उक्षति । यज्ञस्य निष्कृत्यै । निष्कृत्या अथो ।
निष्कृत्या इति निः – कृत्यै । अथो भेषजम् । अथो इत्यथो ।
भेषजमेव । एवास्मै । अस्मै करोति ( ) । करोत्यथो । 7 (50/61)

TS 5.4.2.4 - Kramam

अथो रूपेण । अथो इत्यथो । रूपेणैव । एवैनम् । एनꣳ सम् ।
समर्द्धयति । अर्द्धयत्यथो । अथो हिरण्यज्योतिषा । अथो इत्यथो ।
हिरण्यज्योतिषैव । हिरण्यज्योतिषेति हिरण्य – ज्योतिषा ।
एव सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् ।
लोकमेति । एति साहस्रवता । साहस्रवता प्र ।

साहस्रवतेति साहस्र – वता । प्रोक्षति । उक्षति साहस्रः । साहस्रः प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजापतेः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजापतेराप्त्यै । प्रजापतेरिति प्रजा–पतेः । आप्त्या इमाः । इमा मे । मे अग्ने । अग्न इष्टकाः । इष्टका धेनवः । धेनवः सन्तु । सन्त्विति । इत्याह । आह धेनूः । धेनूरेव । एवैनाः । एनाः कुरुते । कुरुते ताः । ता एनम् । एनम् कामदुघाः । कामदुघा अमुत्र । कामदुघा इति काम – दुघाः । अमुत्रामुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँल्लोके । लोक उप । उप तिष्ठन्ते । तिष्ठन्त इति तिष्ठन्ते ॥ **8** (**39/47**)

(सयोनि – मेता वै – करोत्ये – कान्नचत्वारिꣳशच्च) (A2)

TS 5.4.3.1 - Kramam

रुद्रो वै । वा एषः । एष यत् । यदग्निः । अग्निः सः । स एतर्.हि । एतर्.हि जातः । जातो यर्.हि । यर्.हि सर्वः । सर्वश्चितः । चितः सः । स यथा । यथा वथ्सः । वथ्सो जातः । जातः स्तनम् । स्तनम् प्रेफ्सति । प्रेफ्सत्येवम् । प्रेफ्सतीति प्र – ईफ्सति । एवम् ँवै । वा एषः । एष एतर्.हि । एतर्.हि भागधेयम् । भागधेयम् प्र । भागधेयमिति भाग – धेयम् । प्रेफ्सति । ईफ्सति तस्मै ।

तस्मै यत् । यदाहुतिम् । आहुतिम् न । आहुतिमित्या - हुतिम् ।
न जुहुयात् । जुहुयाददध्वर्युम् । अद्ध्वर्युम् च । च यजमानम् ।
यजमानम् च । च ध्यायेत् । ध्यायेच्छतरुद्रीयम् । शतरुद्रीयम्
जुहोति । शतरुद्रीयमिति शत - रुद्रीयम् । जुहोति भागधेयेन ।
भागधेयेनैव । भागधेयेनेति भाग-धेयेन । एवैनम् । एनꣳ शमयति ।
शमयति न । नार्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छति । ऋच्छत्यद्ध्वर्युः ।
अद्ध्वर्युर् न । न यजमानः । यजमानो यत् । यद् ग्राम्याणाम् ।
ग्राम्याणाम् पशूनाम् । पशूनाम् पयसा । **9 (50/55)**

TS 5.4.3.2 - Kramam

पयसा जुहुयात् । जहुयाद् ग्राम्यान् । ग्राम्यान् पशून् । पशूञ्छुचा ।
शुचाऽर्पयेत् । अर्पयेद् यत् । यदारण्यानाम् । आरण्यानामारण्यान् ।
आरण्यान् जर्तिलयवाग्वा । जर्तिलयवाग्वा वा । जर्तिलयवाग्वेति
जर्तिल - यवाग्वा । वा जुहुयात् । जुहुयाद् गवीधुकयवाग्वा ।
गवीधुकयवाग्वा वा । गवीधुकयवाग्वेति गवीधुक - यवाग्वा ।
वा न । न ग्राम्यान् । ग्राम्यान् पशून् । पशून्. हिनस्ति । हिनस्ति न ।
नारण्यान् । आरण्यानथो । अथो खलु । अथो इत्यथो । खल्वाहुः ।

आहुरनाहुतिः । अनाहुतिर् वै । अनाहुतिरित्यना – हुतिः ।
वै जर्तिलाः । जर्तिलाश्च । च गवीधुकाः । गवीधुकाश्च । चेति ।
इत्यजक्षीरेण । अजक्षीरेण जहोति । अजक्षीरेणेत्यज – क्षीरेण ।
जहोत्याग्नेयी । आग्नेयी वै । वा एषा । एषा यत् । यदजा ।
अजाऽऽहुत्या । आहुत्यैव । आहुत्येत्या – हुत्या । एव जुहोति ।
जुहोति न । न ग्राम्यान् । ग्राम्यान् पशून् । पशून्. हिनस्ति ।
हिनस्ति न । नारण्यान् । आरण्यानङ्गिरसः । अङ्गिरसः सुवर्गम् ।
सुवर्गम् ँल्लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् ँयन्तः ।
यन्तोऽजायाम् । **10 (50/57)**

TS 5.4.3.3 - Kramam

अजायाम् घर्मम् । घर्मम् प्र । प्रासिञ्चन्न् । असिञ्चन्थ् सा ।
सा शोचन्ती । शोचन्ती पर्णम् । पर्णम् परा । पराऽजिहीत ।
अजिहीत सः । सोऽर्कः । अर्कोऽभवत् । अभवत् तत् । तदर्कस्य ।
अर्कस्यार्कत्वम् । अर्कत्वमर्कपर्णेन । अर्कत्वमित्यर्क – त्वम् ।
अर्कपर्णेन जुहोति । अर्कपर्णेनेत्यर्क – पर्णेन । जुहोति
सयोनित्वाय । सयोनित्वायोदङ् । सयोनित्वायेति सयोनि – त्वाय ।

उदङ् तिष्ठन्न् । तिष्ठन् जुहोति । जुहोत्येषा । एषा वै । वै रुद्रस्य ।

रुद्रस्य दिक् । दिख् स्वायाम् । स्वायामेव । एव दिशि । दिशि

रुद्रम् । रुद्रम् निरवदयते । निरवदयते चरमायाम् । निरवदयत

इति निः – अवदयते । चरमायामिष्टकायाम् । इष्टकायाम् जुहोति ।

जुहोत्यन्ततः । अन्तत एव । एव रुद्रम् । रुद्रम् निरवदयते ।

निरवदयते त्रेधाविभक्तम् । निरवदयत इति निः – अवदयते ।

त्रेधाविभक्तम् जुहोति । त्रेधाविभक्तमिति त्रेधा – विभक्तम् ।

जुहोति त्रयः । त्रय इमे । इमे लोकाः । लोका इमान् । इमानेव ।

एव लोकान् । लोकान्थ् समावद्वीर्यान् । समावद्वीर्यान् करोति ।

समावद्वीर्यानिति समावत् – वीर्यान् । करोतीयति । इयत्यग्रे ।

अग्रे जुहोति । जुहोत्यथ । **11** (**50/57**)

<u>TS 5.4.3.4 - Kramam</u>

अथेयति । इयत्यथ । अथेयति । इयति त्रयः । त्रय इमे ।

इमे लोकाः । लोका एभ्यः । एभ्य एव । एवैनम् । एनम् ँलोकेभ्यः ।

लोकेभ्यः शमयति । शमयति तिस्रः । तिस्र उत्तराः । उत्तरा आहुतीः ।

उत्तरा इत्युत् – तराः । आहुतीर् जुहोति । आहुतीरित्या – हुतीः ।

जुहोति षट् । षट्थ् सम् । सम् पद्यन्ते । पद्यन्ते षट् । षड् वै ।

वा ऋतवः । ऋतव ऋतुभिः । ऋतुभिरेव । ऋतुभिरित्यृतु – भिः ।

एवैनम् । एनꣳ शमयति । शमयति यत् । यदनुपरिक्रामम् ।

अनुपरिक्रामम् जुहुयात् । अनुपरिक्राममित्यनु – परिक्रामम् ।

जुहुयादन्तरवचारिणम् । अन्तरवचारिणꣳ रुद्रम् ।

अन्तरवचारिणमित्यन्तः – अवचारिणम् । रुद्रम् कुर्यात् । कुर्यादथो ।

अथो खलु । अथो इत्यथो । खल्वाहुः । आहुः कस्याम् ।

कस्याम् ँवा । वाऽऽह । आह दिशि । दिशि रुद्रः । रुद्रः कस्याम् ।

कस्याम् ँवा । वेति । इत्यनुपरिक्रामम् । अनुपरिक्राममेव ।

अनुपरिक्राममित्यनु–परिक्रामम् । एव होतव्यम् । होतव्यमपरिवर्गम् ।

अपरिवर्गमेव । अपरिवर्गमित्यपरि – वर्गम् । एवैनम् ।

एनꣳ शमयति ( ) । शमयत्येताः । **12** (**50/58**)

<u>TS 5.4.3.5 - Kramam</u>

एता वै । वै देवताः । देवताः सुवर्ग्याः । सुवर्ग्या याः । सुवर्ग्या इति

सुवः – ग्याः । या उत्तमाः । उत्तमास्ताः । उत्तमा इत्युत् – तमाः ।

ता यजमानम् । यजमानम् ँवाचयति । वाचयति ताभिः । ताभिरेव ।
एवैनम् । एनꣳ सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति
सुवः – गम् । लोकम् गमयति । गमयति यम् । यम् द्विष्यात् ।
द्विष्यात् तस्य । तस्य सञ्चरे । सञ्चरे पशूनाम् । सञ्चर इति
सम् – चरे । पशूनाम् नि । न्यस्येत् । अस्येद् यः । यः प्रथमः ।
प्रथमः पशुः । पशुरभितिष्ठति । अभितिष्ठति सः ।
अभितिष्ठतीत्यभि – तिष्ठति । स आर्तिम् । आर्तिमा । आर्च्छति ।
ऋच्छतीत्यृच्छति ॥ **13** (**30/35**)

(पशूनाम् – यन्तो – अग्ने जुहोत्य – परिवर्गमेवैनꣳ शमयति – त्रिꣳशच्च) (A3)

TS 5.4.4.1 - Kramam

अश्मन्नूर्जम् । ऊर्जमिति । इति परि । परिषिञ्चति । सिञ्चति
मार्जयति । मार्जयत्येव । एवैनम् । एनमथो । अथो तर्पयति ।
अथो इत्यथो । तर्पयत्येव । एव सः । स एनम् । एनम् तृप्तः ।
तृप्तोऽक्षुद्ध्यन्न् । अक्षुद्ध्यन्नशोचन्न् । अशोचन्नमुष्मिन्न् । अमुष्मिन्
ँलोके । लोक उप । उप तिष्ठते । तिष्ठते तृप्यति । तृप्यति प्रजया ।

प्रजया पशुभिः । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिर् यः । पशुभिरिति पशु–भिः । य एवम् । एवम् वेद । वेद ताम् । ताम् नः । न इषम् । इष मूर्जम् । ऊर्जम् धत्त । धत्त मरुतः । मरुतः सꣳरराणाः । सꣳरराणा इति । सꣳरराणा इति सम् – रराणाः । इत्याह । आहान्नम् । अन्नम् वै । वा ऊर्क् । ऊर्गन्नम् । अन्नम् मरुतः । मरुतोऽन्नम् । अन्नमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धेऽश्मन्न् । अश्मꣳस्ते । ते क्षुत् । क्षुदमुम् । अमुम् ते । ते शुक् । शुगृच्छतु । **14 (50/54)**

TS 5.4.4.2 - Kramam

ऋच्छतु यम् । यम् द्विष्मः । द्विष्म इति । इत्याह । आह यम् । यमेव । एव द्वेष्टि । द्वेष्टि तम् । तमस्य । अस्य क्षुधा । क्षुधा च । च शुचा । शुचा च । चार्पयति । अर्पयति त्रिः । त्रिः परिषिञ्चन्न् । परिषिञ्चन् परि । परिषिञ्चन्निति परि – सिञ्चन्न् । पर्येति । एति त्रिवृत् । त्रिवृद् वै । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । वा अग्निः । अग्निर् यावान् । यावानेव । एवाग्निः । अग्निस्तस्य । तस्य शुचम् । शुचꣳ शमयति । शमयति त्रिः । त्रिः पुनः । पुनः परि । पर्येति ।

एति षट् । षट्थ् सम् । सम् पद्यन्ते । पद्यन्ते षट् । षड् वै ।
वा ऋतवः । ऋतव ऋतुभिः । ऋतुभिरेव । ऋतुभिरित्यृतु - भिः ।
एवास्य । अस्य शुचम् । शुचꣳ शमयति । शमयत्यपाम् ।
अपाम् ँवै । वा एतत् । एतत् पुष्पम् । पुष्पम् ँयत् । यद् वेतसः ।
वेतसोऽपाम् । अपाꣳ शरः । **15 (50/53)**

TS 5.4.4.3 - Kramam

शरोऽवकाः । अवका वेतसशाखया । वेतसशाखया च ।
वेतसशाखयेति वेतस - शाखया । चावकाभिः । अवकाभिश्च ।
च वि । वि कर्.षति । कर्.षत्यापः । आपो वै । वै शान्ताः ।
शान्ताः शान्ताभिः । शान्ताभिरेव । एवास्य । अस्य शुचम् ।
शुचꣳ शमयति । शमयति यः । यो वै । वा अग्निम् । अग्निम्
चितम् । चितम् प्रथमः । प्रथमः पशुः । पशुरधिक्रामति ।
अधिक्रामतीश्वरः । अधिक्रामतीत्यधि - क्रामति । ईश्वरो वै ।
वै तम् । तꣳ शुचा । शुचा प्रदहः । प्रदहो मण्डूकेन । प्रदह
इति प्र - दहः । मण्डूकेन वि । वि कर्.षति । कर्.षत्येषः ।
एष वै । वै पशूनाम् । पशूनामनुपजीवनीयः । अनुपजीवनीयो न ।

अनुपजीवनीय इत्यनुप–जीवनीयः । न वै । वा एषः । एष ग्राम्येषु । ग्राम्येषु पशुषु । पशुषु हितः । हितो न । नारण्येषु । आरण्येषु तम् । तमेव । एव शुचा । शुचाऽर्पयति । अर्पयत्यष्टाभिः । अष्टाभिर् वि । वि कर्.षति । कर्.षत्यष्टाक्षरा । **16 (50/54)**

TS 5.4.4.4 - Kramam

अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा – अक्षरा । गायत्री गायत्रः । गायत्रोऽग्निः । अग्निर् यावान् । यावानेव । एवाग्निः । अग्निस्तस्य । तस्य शुचम् । शुचꣳ शमयति । शमयति पावकवतीभिः । पावकवतीभिरन्नम् । पावकवतीभिरिति पावक – वतीभिः । अन्नम् ँवै । वै पावकः । पावकोऽन्नेन । अन्नेनैव । एवास्य । अस्य शुचम् । शुचꣳ शमयति । शमयति मृत्युः । मृत्युर् वै । वा एषः । एष यत् । यदग्निः । अग्निर् ब्रह्मणः । ब्रह्मण एतत् । एतद् रूपम् । रूपम् ँयत् । यत् कृष्णाजिनम् । कृष्णाजिनम् कार्.ष्णी । कृष्णाजिनमिति कृष्ण – अजिनम् । कार्.ष्णी उपानहौ । कार्.ष्णी इति कार्.ष्णी । उपानहावुप । उप मुञ्चते । मुञ्चते ब्रह्मणा । ब्रह्मणैव । एव मृत्योः । मृत्योरन्तः । अन्तर् धत्ते ।

धत्तेऽन्तः । अन्तर् मृत्योः । मृत्योर् धत्ते । धत्तेऽन्तः । अन्तरन्नाद्यात् ।
अन्नाद्यादिति । अन्नाद्यादित्यन्न – अद्यात् । इत्याहुः । आहुरन्याम् ।
अन्यामुपमुञ्चते । उपमुञ्चतेऽन्याम् । उपमुञ्चत इत्युप – मुञ्चते ।
अन्याम् न । नान्तः ( ) । अन्तरेव । **17 (50/56)**

TS 5.4.4.5 - Kramam

एव मृत्योः । मृत्योर् धत्ते । धत्तेऽव । अवान्नाद्यम् । अन्नाद्यꣳ रुन्धे ।
अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । रुन्धे नमः । नमस्ते । ते हरसे । हरसे
शोचिषे । शोचिष इति । इत्याह । आह नमस्कृत्य । नमस्कृत्य हि ।
नमस्कृत्येति नमः – कृत्य । हि वसीयाꣳसम् ।
वसीयाꣳसमुपचरन्ति । उपचरन्त्यन्यम् । उपचरन्तीत्युप – चरन्ति ।
अन्यम् ते । ते अस्मत् । अस्मत् तपन्तु । तपन्तु हेतयः ।
हेतय इति । इत्याह । आह यम् । यमेव । एव द्वेष्टि । द्वेष्टि तम् ।
तमस्य । अस्य शुचा । शुचाऽर्पयति । अर्पयति पावकः । पावको
अस्मभ्यम् । अस्मभ्यꣳ शिवः । अस्मभ्यमित्यस्म – भ्यम् ।
शिवो भव । भवेति । इत्याह । आहान्नम् । अन्नम् वै । वै पावकः ।

पावकोऽन्नम् । अन्नमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे द्वाभ्याम् ।
द्वाभ्यामधि । अधि क्रामति । क्रामति प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या
अपस्यवतीभ्याम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ।
अपस्यवतीभ्याꣳ शान्त्यै । अपस्यवतीभ्यामित्यपस्य – वतीभ्याम् ।
शान्त्या इति शान्त्यै ॥ **18** (**49/55**)

(शु – ग्वेतसो ऽपा – मष्टाभिर्वि कर्.षति – नान्त – रेकान्नपञ्चाशच्च) (A4)

TS 5.4.5.1 - Kramam

नृषदे वट् । नृषद इति नृ – सदे । वडिति । इति व्याघारयति ।
व्याघारयति पङ्क्त्या । व्याघारयतीति वि – आघारयति ।
पङ्क्त्याऽऽहुत्या । आहुत्या यज्ञमुखम् । आहुत्येत्या – हुत्या ।
यज्ञमुखमा । यज्ञमुखमिति यज्ञ–मुखम् । आ रभते । रभतेऽक्ष्णया ।
अक्ष्णया व्याघारयति । व्याघारयति तस्मात् । व्याघारयतीति
वि–आघारयति । तस्मादक्ष्णया । अक्ष्णया पशवः । पशवोऽङ्गानि ।
अङ्गानि प्र । प्र हरन्ति । हरन्ति प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै यत् ।
प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै । यद् वषट्कुर्यात् ।

वषट्कुर्याद् यातयामा । वषट्कुर्यादिति वषट्कुर्यात् । यातयामाऽस्य ।
यातयामेति यात – यामा । अस्य वषट्कारः । वषट्कारः स्यात् ।
वषट्कार इति वषट्–कारः । स्याद् यत् । यन् न । न वषट्कुर्यात् ।
वषट्कुर्याद् रक्षाꣳसि । वषट्कुर्यादिति वषट् – कुर्यात् ।
रक्षाꣳसि यज्ञम् । यज्ञꣳ हन्युः । हन्युर् वट् । वडिति । इत्याह ।
आह परोक्षम् । परोक्षमेव । परोक्षमिति परः – अक्षम् । एव वषट् ।
वषट् करोति । करोति न । नास्य । अस्य यातयामा ।
यातयामा वषट्कारः । यातयामेति यात – यामा । वषट्कारो भवति ।
वषट्कार इति वषट् – कारः । भवति न । न यज्ञम् ।
यज्ञꣳ रक्षाꣳसि । रक्षाꣳसि घ्नन्ति । घ्नन्ति हुतादः । हुतादो वै ।
हुताद इति हुत – अदः । वा अन्ये । अन्ये देवाः ।
देवा अहुतादः । **19** (**50/64**)

<u>TS 5.4.5.2 - Kramam</u>

अहुतादोऽन्ये । अहुताद इत्यहुत–अदः । अन्ये तान् । तानग्निचित् ।
अग्निचिदेव । अग्निचिदित्यग्नि – चित् । एवोभयान् । उभयान्
प्रीणाति । प्रीणाति ये । ये देवाः । देवा देवानाम् । देवानामिति ।

इति दद्ध्ना । दद्ध्ना मधुमिश्रेण । मधुमिश्रेणाव । मधुमिश्रेणेति
मधु – मिश्रेण । अवोक्षति । उक्षति हुतादः । हुतादश्च । हुताद इति
हुत – अदः । चैव । एव देवान् । देवानहुतादः । अहुतादश्च ।
अहुताद इत्यहुत – अदः । च यजमानः । यजमानः प्रीणाति ।
प्रीणाति ते । ते यजमानम् । यजमानम् प्रीणन्ति । प्रीणन्ति दद्ध्ना ।
दद्ध्नैव । एव हुतादः । हुतादः प्रीणाति । हुताद इति हुत – अदः ।
प्रीणाति मधुषा । मधुषाऽहुतादः । अहुतादो ग्राम्यम् । अहुताद
इत्यहुत – अदः । ग्राम्यम् ँवै । वा एतत् । एतदन्नम् । अन्नम् ँयत् ।
यद् दधि । दध्यारण्यम् । आरण्यम् मधु । मधु यत् । यद् दद्ध्ना ।
दद्ध्ना मधुमिश्रेण । मधुमिश्रेणावोक्षति । मधुमिश्रेणेति
मधु – मिश्रेण । अवोक्षत्युभयस्य । अवोक्षतीत्यव – उक्षति ।
उभयस्यावरुद्ध्यै । अवरुद्ध्यै ग्रुमुष्टिना । अवरुद्ध्या
इत्यव – रुद्ध्यै । ग्रुमुष्टिनाऽव । अवोक्षति । उक्षति प्राजापत्यः ।
प्राजापत्यो वै । प्रजापत्य इति प्राजा – पत्यः । **20** (**50/61**)

TS 5.4.5.3 - Kramam

वै ग्रुमुष्टिः । ग्रुमुष्टिः सयोनित्वाय । सयोनित्वाय द्वाभ्याम् ।
सयोनित्वायेति सयोनि - त्वाय । द्वाभ्याम् प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या
अनुपरिचारम् । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । अनुपरिचारमव ।
अनुपरिचारमित्यनु - परिचारम् । अवोक्षति । उक्षत्यपरिवर्गम् ।
अपरिवर्गमेव । अपरिवर्गमित्यपरि - वर्गम् । एवैनान् ।
एनान् प्रीणाति । प्रीणाति वि । वि वै । वा एषः । एष प्राणैः ।
प्राणैः प्रजया । प्राणैरिति प्र - अनैः । प्रजया पशुभिः ।
प्रजयेति प्र - जया । पशुभिर्. ऋध्यते । पशुभिरिति पशु - भिः ।
ऋध्यते यः । योऽग्निम् । अग्निम् चिन्वन्न् । चिन्वन्नधिक्रामति ।
अधिक्रामति प्राणदाः । अधिक्रामतीत्यधि - क्रामति । प्राणदा
अपानदाः । प्राणदा इति प्राण - दाः । अपानदा इति । अपानदा
इत्यपान - दाः । इत्याह । आह प्राणान् । प्राणानेव । प्राणानिति
प्र - अनान् । एवात्मन्न् । आत्मन् धत्ते । धत्ते वर्चोदाः ।
वर्चोदा वरिवोदाः । वर्चोदा इति वर्चः - दाः । वरिवोदा इति ।
वरिवोदा इति वरिवः - दाः । इत्याह । आह प्रजा । प्रजा वै ।

प्रजेति प्र – जा । वै वर्चः । वर्चः पशवः । पशवो वरिवः ।
वरिवः प्रजाम् । प्रजामेव । प्रजामिति प्र – जाम् । एव पशून् ।
पशूनात्मन्न् । आत्मन् धत्ते । धत्त इन्द्रः । इन्द्रो वृत्रम् । वृत्रमहन्न् ।
अहन् तम् । तम् ँवृत्रः । वृत्रो हतः । **21 (50/65)**

TS 5.4.5.4 - Kramam

हतः षोडशभिः । षोडशभिर् भोगैः । षोडशभिरिति षोडश – भिः ।
भोगैरसिनात् । असिनाथ् सः । स एताम् । एतामग्नये ।
अग्नयेऽनीकवते । अनीकवत आहुतिम् । अनीकवत इत्यनीक–वते ।
आहुतिमपश्यत् । आहुतिमित्या – हुतिम् । अपश्यत् ताम् ।
तामजुहोत् । अजुहोत् तस्य । तस्याग्निः । अग्निरनीकवान् ।
अनीकवान्थ् स्वेन । अनीकवानित्यनीक – वान् । स्वेन भागधेयेन ।
भागधेयेन प्रीतः । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । प्रीतः षोडशधा ।
षोडशधा वृत्रस्य । षोडशधेति षोडश – धा । वृत्रस्य भोगान् ।
भोगानपि । अप्यदहत् । अदहद् वैश्वकर्मणेन । वैश्वकर्मणेन पाप्मनः ।
वैश्वकर्मणेनेति वैश्व – कर्मणेन । पाप्मनो निः । निरमुच्यत ।
अमुच्यत यत् । यदग्नये । अग्नयेऽनीकवते । अनीकवत आहुतिम् ।

अनीकवत इत्यनीक - वते । आहुतिम् जुहोति ।

आहुतिमित्या - हुतिम् । जुहोत्यग्निः । अग्निरेव । एवास्य ।

अस्यानीकवान् । अनीकवान्थ् स्वेन । अनीकवानित्यनीक–वान् ।

स्वेन भागधेयेन । भागधेयेन प्रीतः । भागधेयेनेति भाग - धेयेन ।

प्रीतः पाप्मानम् । पाप्मानमपि । अपि दहति । दहति वैश्वकर्मणेन ।

वैश्वकर्मणेन पाप्मनः । वैश्वकर्मणेनेति वैश्व–कर्मणेन । पाप्मनो निः ।

निर् मुच्यते । मुच्यते यम् । यम् कामयेत । कामयेत चिरम् ।

चिरम् पाप्मनः ( ) । पाप्मनो निः । **22 (50/62)**

TS 5.4.5.5 - Kramam

निर् मुच्येत । मुच्येतेति । इत्येकैकम् । एकैकम् तस्य ।

एकैकमित्येकम्–एकम् । तस्य जहुयात् । जुहुयाच्चिरम् । चिरमेव ।

एव पाप्मनः । पाप्मनो निः । निर् मुच्यते । मुच्यते यम् ।

यम् कामयेत । कामयेत ताजक् । ताजक् पाप्मनः । पाप्मनो निः ।

निर् मुच्यत । मुच्यतेति । इति सर्वाणि । सर्वाणि तस्य ।

तस्यानुदृत्य । अनुदृत्य जुहुयात् । अनुदृत्येत्यनु - दृत्य ।

जुहुयात् ताजक् । ताजगेव । एव पाप्मनः । पाप्मनो निः ।

निर् मुच्यते । मुच्यतेऽथो । अथो खलु । अथो इत्यथो ।
खलु नाना । नानैव । एव सूक्ताभ्याम् । सूक्ताभ्याम् जुहोति ।
सूक्ताभ्यामिति सु – उक्ताभ्याम् । जुहोति नाना । नानैव ।
एव सूक्तयोः । सूक्तयोर् वीर्यम् । सूक्तयोरिति सु – उक्तयोः ।
वीर्यम् दधाति । दधात्यथो । अथो प्रतिष्ठित्यै । अथो इत्यथो ।
प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 23 (40/46) *(देवाः – प्राजापत्यो – वृत्र – श्शिरम् पाप्मन – श्चत्वारिꣳशच्च) (A5)*

TS 5.4.6.1 - Kramam

उदेनम् । एनमुत्तराम् । उत्तराम् नय । उत्तरामित्युत् – तराम् ।
नयेति । इति समिधः । समिध आ । समिध इति सम् – इधः ।
आ दधाति । दधाति यथा । यथा जनम् । जनम् यँते । यतेऽवसम् ।
अवसम् करोति । करोति तादृक् । तादृगेव । एव तत् । तत् तिस्रः ।
तिस्र आ । आ दधाति । दधाति त्रिवृत् । त्रिवृद् वै । त्रिवृदिति
त्रि – वृत् । वा अग्निः । अग्निर् यावान् । यावानेव । एवाग्निः ।
अग्निस्तस्मै । तस्मै भागधेयम् । भागधेयम् करोति ।

भागधेयमिति भाग - धेयम् । करोत्यौदुम्बरीः । औदुम्बरीर् भवन्ति ।

भवन्त्यूर्क् । ऊर्ग् वै । वा उदुम्बरः । उदुम्बर ऊर्जम् । ऊर्जमेव ।

एवास्मै । अस्मा अपि । अपि दधाति । दधात्युत् । उदु । उ त्वा ।

त्वा विश्वे । विश्वे देवाः । देवा इति । इत्याह । आह प्राणाः ।

प्राणा वै । प्राणा इति प्र - अनाः । वै विश्वे । विश्वे देवाः ।

देवाः प्राणैः । प्राणैरेव । प्राणैरिति प्र - अनैः । **24 (50/56)**

<u>TS 5.4.6.2 - Kramam</u>

एवैनम् । एनमुत् । उद् यच्छते । यच्छतेऽग्ने । अग्ने भरन्तु । भरन्तु

चित्तिभिः । चित्तिभिरिति । चित्तिभिरिति चित्ति - भिः । इत्याह ।

आह यस्मै । यस्मा एव । एवैनम् । एनम् चित्ताय । चित्तायोद्यच्छते ।

उद्यच्छते तेन । उद्यच्छत इत्युत् - यच्छते । तेनैव । एवैनम् । एनꣳ

सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयति पञ्च । पञ्च दिशः । दिशो दैवीः ।

दैवीर् यज्ञम् । यज्ञमवन्तु । अवन्तु देवीः । देवीरिति । इत्याह ।

आह दिशः । दिशो हि । ह्येषः । एषोऽनु । अनु प्रच्यवते ।

प्रच्यवतेऽप । प्रच्यवत इति प्र - च्यवते । अपामतिम् ।

अमतिम् दुर्मतिम् । दुर्मतिम् बाधमानाः । दुर्मतिमिति दुः - मतिम् ।

बाधमाना इति । इत्याह । आह रक्षसाम् । रक्षसामपहत्यै । अपहत्यै रायः । अपहत्या इत्यप – हत्यै । रायस्पोषे । पोषे यज्ञपतिम् । यज्ञपतिमाभजन्तीः । यज्ञपतिमिति यज्ञ – पतिम् । आभजन्तीरिति । आभजन्तीरित्या – भजन्तीः । इत्याह । आह पशवः । पशवो वै । वै रायः । रायस्पोषः । पोषः पशून् । **25** (**50/57**)

TS 5.4.6.3 - Kramam

पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे षड्भिः । षड्भिर् हरति । षड्भिरिति षट् – भिः । हरति षट् । षड् वै । वा ऋतवः । ऋतव ऋतुभिः । ऋतुभिरेव । ऋतुभिरित्यृतु–भिः । एवैनम् । एन७ँ हरति । हरति द्वे । द्वे परिगृह्यवती । द्वे इति द्वे । परिगृह्यवती भवतः । परिगृह्यवती इति परिगृह्य–वती । भवतो रक्षसाम् । रक्षसामपहत्यै । अपहत्यै सूर्यरश्मिः । अपहत्या इत्यप – हत्यै । सूर्यरश्मिर्. हरिकेशः । सूर्यरश्मिरिति सूर्य – रश्मिः । हरिकेशः पुरस्तात् । हरिकेश इति हरि – केशः । पुरस्तादिति । इत्याह । आह प्रसूत्यै । प्रसूत्यै ततः । प्रसूत्या इति प्र – सूत्यै । ततः पावकाः । पावका आशिषः । आशिषो नः । आशिष इत्या – शिषः ।

नो जुषन्ताम् । जुषन्तामिति । इत्याह । आहान्नम् । अन्नम् वै ।

वै पावकः । पावकोऽन्नम् । अन्नमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे

देवासुराः । देवासुराः सम्ँयत्ताः । देवसुरा इति देव - असुराः ।

सम्ँयत्ता आसन्न् । सम्ँयत्ता इति सम् - यत्ताः । आसन् ते ।

ते देवाः । देवा एतत् । एतदप्रतिरथम् । अप्रतिरथमपश्यन् ।

अप्रतिरथमित्यप्रति - रथम् । अपश्यन् तेन । तेन वै । वै ते ।

तेऽप्रति । अप्रत्यसुरान् । **26 (50/62)**

TS 5.4.6.4 - Kramam

असुरानजयन्न् । अजयन् तत् । तदप्रतिरथस्य ।

अप्रतिरथस्याप्रतिरथत्वम् । अप्रतिरथस्येत्यप्रति - रथस्य ।

अप्रतिरथत्वम् ँयत् । अप्रतिरथत्वमित्यप्रतिरथ - त्वम् ।

यदप्रतिरथम् । अप्रतिरथम् द्वितीयः । अप्रतिरथमित्यप्रति - रथम् ।

द्वितीयो होता । होताऽन्वाह । अन्वाहाप्रति । अन्वाहेत्यनु - आह ।

अप्रत्येव । एव तेन । तेन यजमानः । यजमानो भ्रातृव्यान् ।

भ्रातृव्यान् जयति । जयत्यथो । अथो अनभिजितम् । अथो इत्यथो ।

अनभिजितमेव । अनभिजितमित्यनभि - जितम् । एवाभि ।

अभि जयति । जयति दशर्चम् । दशर्चम् भवति । दशर्चमिति दश – ऋचम् । भवति दशाक्षरा । दशाक्षरा विराट् । दशाक्षरेति दश – अक्षरा । विराड् विराजा । विराडिति वि – राट् । विराजेमौ । विराजेति वि–राजा । इमौ लोकौ । लोकौ विधृतौ । विधृतावनयोः । विधृताविति वि – धृतौ । अनयोर् लोकयोः । लोकयोर् विधृत्यै । विधृत्या अथो । विधृत्या इति वि – धृत्यै । अथो दशाक्षरा । अथो इत्यथो । दशाक्षरा विराट् । दशाक्षरेति दश – अक्षरा । विराडन्नम् । विराडिति वि – राट् । अन्नम् ँविराट् । विराड् विराजि । विराडिति वि – राट् । विराज्येव । विराजीति वि–राजि । एवान्नाद्ये । अन्नाद्ये प्रति । अन्नाद्य इत्यन्न – अद्ये । प्रति तिष्ठति । तिष्ठत्यसत् । असदिव । इव वै । वा अन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमन्तरिक्षम् । अन्तरिक्षमिव । इवाग्नीद्ध्रम् । आग्नीद्ध्रमाग्नीद्ध्रे । आग्नीद्ध्रमित्याग्नि – इद्ध्रम् । आग्नीद्ध्रेऽश्मानम् । आग्नीद्ध्र इत्याग्नि – इद्ध्रे । **27** (**50/70**)

TS 5.4.6.5 - Kramam

अश्मानम् नि । नि दधाति । दधाति सत्त्वाय । सत्त्वाय द्वाभ्याम् ।

सत्त्वायेति सत् - त्वाय । द्वाभ्याम् प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्यै विमानः ।

प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । विमान एषः । विमान इति

वि-मानः । एष दिवः । दिवो मद्ध्ये । मद्ध्य आस्ते । आस्त इति ।

इत्याह । आह वि । व्येव । एवैतया । एतया मिमीते । मिमीते मद्ध्ये ।

मद्ध्ये दिवः । दिवो निहितः । निहितः पृश्निः । निहित इति

नि - हितः । पृश्निरश्मा । अश्मेति । इत्याह । आहान्नम् ।

अन्नम् वै । वै पृश्नि । पृश्न्यन्नम् । अन्नमेव । एवाव । अव रुन्धे ।

रुन्धे चतसृभिः । चतसृभिरा । चतसृभिरिति चतसृ - भिः ।

आ पुच्छात् । पुच्छादेति । एति चत्वारि । चत्वारि छन्दाꣳसि ।

छन्दाꣳसि छन्दोभिः । छन्दोभिरेव । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः ।

एवेन्द्रम् । इन्द्रम् विश्वाः । विश्वा अवीवृधन्न् । अवीवृधन्निति ।

इत्याह । आह वृद्धिम् । वृद्धिमेव । एवोपावर्तते ।

उपावर्तते वाजानाम् । उपावर्तत इत्युप - आवर्तते ।

वाजाना॑ऽ सत्प॑तिम् । सत्प॑तिम् पति॑म् । सत्प॑तिमिति सत् – पतिम् । पति॑मिति । 28 (50/58)

TS 5.4.6.6 - Kramam

इत्या॑ह । आहान्न॑म् । अन्नम् वै । वै वाजः । वाजोऽन्न॑म् । अन्न॑मेव । एवाव॑ । अव॑ रुन्धे । रुन्धे सुम्नहूः । सुम्नहूर् यज्ञः । सुम्नहूरिति सुम्न – हूः । यज्ञो देवान् । देवाऽ आ । आ च॑ । च वक्षत् । वक्ष॑दिति । इत्या॑ह । आह प्रजा । प्रजा वै । प्रजेति प्र – जा । वै प॑शवः । प॑शवः सुम्नम् । सुम्नम् प्रजाम् । प्रजामेव । प्रजामिति॑ प्र – जाम् । एव पशून् । पशूनात्मन्न् । आत्मन् ध॑त्ते । धत्ते यक्षत् । य॑क्षदग्निः । अग्निर् देवः । देवो देवान् । देवाऽ आ । आ च॑ । च वक्षत् । वक्ष॑दिति । इत्या॑ह । आह स्वगाकृ॑त्यै । स्वगाकृत्यै वा॑जस्य । स्वगा॑कृत्या इति स्वगा – कृत्यै । वाज॑स्य मा । मा प्रसवे॑न । प्रसवेनो॑द्ग्राभे॑ण । प्रसवे॑नेति॑ प्र – सवे॑न । उद्ग्राभेणोत् । उद्ग्राभेणे॑त्युत् – ग्राभे॑ण । उदग्र॑भीत् । अग्रभीदिति॑ । इत्या॑ह । आहासौ । असौ वै । वा आ॑दित्यः । आदित्य उद्यन्न् । उ॑द्यन्नुद्ग्राभः । उद्यन्नि॑त्युत् – यन्न् । उद्ग्राभ एषः ( ) ।

उद्ग्राभ इत्युत् - ग्राभः । एष निम्रोचन्न् । निम्रोचन् निग्राभः ।
निम्रोचन्निति नि - म्रोचन्न् । निग्राभो ब्रह्मणा । निग्राभ इति
नि - ग्राभः । ब्रह्मणैव । एवात्मानम् । आत्मानमुद्गृह्णाति ।
उद्गृह्णाति ब्रह्मणा । उद्गृह्णातीत्युत् - गृह्णाति । ब्रह्मणा भ्रातृव्यम् ।
भ्रातृव्यम् नि । नि गृह्णाति । गृह्णातीति गृह्णाति ॥ **29** (**60/71**)

(प्राणैः-पोषो-प्रत्या-ग्नीद्ध्रे-पति-मेष-दश च) (A6)

TS 5.4.7.1 - Kramam

प्राचीमनु । अनु प्रदिशम् । प्रदिशम् प्र । प्रदिशमिति प्र - दिशम् ।
प्रेहि । इहि विद्वान् । विद्वानिति । इत्याह । आह देवलोकम् ।
देवलोकमेव । देवलोकमिति देव - लोकम् । एवैतया ।
एतयोपावर्तते । उपावर्तते क्रमद्ध्वम् । उपावर्तत इत्युप - आवर्तते ।
क्रमद्ध्वमग्निना । अग्निना नाकम् । नाकमिति । इत्याह ।
आहेमान् । इमानेव । एवैतया । एतया लोकान् । लोकान् क्रमते ।
क्रमते पृथिव्याः । पृथिव्या अहम् । अहमुत् । उदन्तरिक्षम् ।
अन्तरिक्षमा । आऽरुहम् । अरुहमिति । इत्याह । आहेमान् ।
इमानेव । एवैतया । एतया लोकान् । लोकान्थ् समारोहति ।

समारोहति सुवः । समारोहतीति सम् – आरोहति । सुवर्यन्तः ।
यन्तो न । नाप । अपेक्षन्ते । ईक्षन्त इति । इत्याह । आह सुवर्गम् ।
सुवर्गमेव । सुवर्गमिति सुवः – गम् । एवैतया । एतया लोकम् ।
लोकमेति । एत्यग्ने । अग्ने प्र । प्रेहि । इहि प्रथमः । **30 (50/55)**

<u>TS 5.4.7.2 - Kramam</u>

प्रथमो देवयताम् । देवयतामिति । देवयतामिति देव – यताम् ।
इत्याह । आहोभयेषु । उभयेष्वेव । एवैतया । एतया देवमनुष्येषु ।
देवमनुष्येषु चक्षुः । देवमनुष्येष्विति देव–मनुष्येषु । चक्षुर् दधाति ।
दधाति पञ्चभिः । पञ्चभिरधि । पञ्चभिरिति पञ्च – भिः ।
अधि क्रामति । क्रामति पाङ्क्तः । पाङ्क्तो यज्ञः । यज्ञो यावान् ।
यावानेव । एव यज्ञः । यज्ञस्तेन । तेन सह । सह सुवर्गम् । सुवर्गम्
ँ लोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमेति । एति नक्तोषासा ।
नक्तोषासेति । इति पुरोनुवाक्याम् । पुरोनुवाक्यामनु ।
पुरोनुवाक्यामिति पुरः – अनुवाक्याम् । अन्वाह । आह प्रत्यै ।
प्रत्या अग्ने । अग्ने सहस्राक्ष । सहस्राक्षेति ।
सहस्राक्षेति सहस्र – अक्ष । इत्याह । आह साहस्रः ।

साहस्रः प्रजापतिः । प्रजापतिः प्रजापतेः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजापतेराप्त्यै । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । आप्त्यै तस्मै । तस्मै ते । ते विधेम । विधेम वाजाय । वाजाय स्वाहा । स्वाहेति । इत्याह । आहान्नम् । अन्नम् ँवै । वै वाजः । वाजोऽन्नम् । अन्नमेव । एवाव । अव रुन्धे । **31 (50/58)**

TS 5.4.7.3 - Kramam

रुन्धे दद्ध्नः । दद्ध्नः पूर्णाम् । पूर्णामौदुम्बरीम् । औदुम्बरी॑ स्वयमातृण्णायाम् । स्वयमातृण्णायाम् जुहोति । स्वयमातृण्णायामिति स्वयम्-आतृण्णायाम् । जुहोत्यूर्क् । ऊर्ग् वै । वै दधि । दद्ध्यूर्क् । ऊर्गुदुम्बरः । उदुम्बरोऽसौ । असौ स्वयमातृण्णा । स्वयमातृण्णाऽमुष्याम् । स्वयमातृण्णेति स्वयम् - आतृण्णा । अमुष्यामेव । एवोर्जम् । ऊर्जम् दधाति । दधाति तस्मात् । तस्मादमुतः । अमुतोऽर्वाचीम् । अर्वाचीमूर्जम् । ऊर्जमुप । उप जीवामः । जीवामस्तिसृभिः । तिसृभिः सादयति । तिसृभिरिति तिसृ - भिः । सादयति त्रिवृत् । त्रिवृद् वै । त्रिवृदिति त्रि - वृत् । वा अग्निः । अग्निर् यावान् । यावानेव । एवाग्निः । अग्निस्तम् ।

तम् प्रतिष्ठाम् । प्रतिष्ठाम् गमयति । प्रतिष्ठामिति प्रति – स्थाम् ।

गमयति प्रेद्धः । प्रेद्धो अग्ने । प्रेद्ध इति प्र – इद्धः । अग्ने दीदिहि ।

दीदिहि पुरः । पुरो नः । न इति । इत्यौदुम्बरीम् । औदुम्बरीमा ।

आ दधाति । दधात्येषा । एषा वै । वै सूर्मी । सूर्मी कर्णकावती ।

कर्णकावत्येतया । कर्णकावतीति कर्णक – वती । एतया ह । ह स्म ।

स्म वै । **32 (50/57)**

<u>TS 5.4.7.4 - Kramam</u>

वै देवाः । देवा असुराणाम् । असुराणाꣳ शततर्.हान् ।

शततर्.हाꣴस्तृꣳहन्ति । शततर्.हानिति शत – तर्.हान् । तृꣳहन्ति

यत् । यदेतया । एतया समिधम् । समिधमादधाति । समिधमिति

सम् – इधम् । आदधाति वज्रम् । आदधातीत्या – दधाति ।

वज्रमेव । एवैतत् । एतच्छतघ्नीम् । शतघ्नीम् ँयजमानः ।

शतघ्नीमिति शत – घ्नीम् । यजमानो भ्रातृव्याय । भ्रातृव्याय प्र ।

प्र हरति । हरति स्तृत्यै । स्तृत्या अच्छम्बट्कारम् । अच्छम्बट्कारम्

ँविधेम । अच्छम्बट्कारमित्यच्छम्बट् –कारम् । विधेम ते । ते परमे ।

परमे जन्मन्न् । जन्मन्नग्ने । अग्न इति । इति वैकङ्कतीम् ।

वैक॑ङ्कती॒मा । आ द॑धाति । द॒धा॒ति॒ भाः । भा ए॒व । ए॒वाव॑ । अव॑

रुन्धे । रु॒न्धे॒ ताम् । ताꣳ स॑वि॒तुः । स॒वि॒तुर् वरे᳚ण्यस्य । वरे᳚ण्यस्य

चि॒त्राम् । चि॒त्रामिति॑ । इति॑ शमी॒मयी᳚म् । श॒मी॒मयी॒ꣳ॒ शान्त्यै᳚ ।

श॒मी॒मयी॒मिति॑ शमी - मयी᳚म् । शान्त्या॑ अ॒ग्निः । अ॒ग्निर् वा᳚ ।

वा ह॑ । ह॒ वै । वा अ॑ग्नि॒चित᳚म् । अ॒ग्नि॒चित॑म् दु॒हे ।

अ॒ग्नि॒चि॒तमित्य॑ग्नि - चित᳚म् । दु॒हे᳚ऽग्नि॒चित् । अ॒ग्नि॒चिद् वा᳚ ।

अ॒ग्नि॒चिदित्य॑ग्नि - चित् । वा॒ऽग्निम् । अ॒ग्निम् दु॑हे । दु॒हे॒ ताम् ।

ताꣳ स॑वि॒तुः । **33** (**50/58**)

<u>TS 5.4.7.5 - Kramam</u>

स॒वि॒तुर् वरे᳚ण्यस्य । वरे᳚ण्यस्य चि॒त्राम् । चि॒त्रामिति॑ । इत्या॑ह ।

आ॒है॒षः । ए॒ष वै । वा अ॒ग्नेः । अ॒ग्नेर् दो॑हः । दोह॒स्तम् । तम॑स्य ।

अ॒स्य॒ कण्व॑ः । कण्व॑ ए॒व । ए॒व श्रा॑य॒सः । श्रा॒य॒सो॑ऽवेत् ।

अ॒वे॒त् तेन॑ । तेन॑ ह । ह॒ स्म॒ । स्मै॒न॒म् । ए॒न॒ꣳ॒ सः । स दु॑हे ।

दु॒हे॒ यत् । यदे॒तया᳚ । ए॒तया॑ स॒मिध᳚म् । स॒मिध॑मा॒दधा॑ति । स॒मिध॒मिति॑

सम् - इध᳚म् । आ॒दधा᳚त्यग्नि॒चित् । आ॒दधा॒तीत्या᳚ - दधाति ।

अ॒ग्नि॒चिदे॒व । अ॒ग्नि॒चिदित्य॑ग्नि - चित् । ए॒व तत् । तद॒ग्निम् ।

अग्निम् दुहे । दुहे सप्त । सप्त ते । ते अग्ने । अग्ने समिधः ।
समिधः सप्त । समिध इति सम् – इधः । सप्त जिह्वाः । जिह्वा
इति । इत्याह । आह सप्त । सप्तैव । एवास्य । अस्य साप्तानि ।
साप्तानि प्रीणाति । प्रीणाति पूर्णया । पूर्णया जुहोति ।
जुहोति पूर्णः । पूर्ण इव । इव हि । हि प्रजापतिः । प्रजापतिः
प्रजापतेः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजापतेराप्त्यै ।
प्रजापतेरिति प्रजा – पतेः । **34** (**50/56**)

TS 5.4.7.6 - Kramam

आप्त्यै न्यूनया । न्यूनया जुहोति । न्यूनयेति नि – ऊनया । जुहोति
न्यूनात् । न्यूनाद्धि । न्यूनादिति नि – ऊनात् । हि प्रजापतिः ।
प्रजापतिः प्रजाः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजा असृजत ।
प्रजा इति प्र – जाः । असृजत प्रजानाम् । प्रजाना(गुं) सृष्ट्यै ।
प्रजानामिति प्र – जानाम् । सृष्ट्या अग्निः । अग्निर् देवेभ्यः ।
देवेभ्यो निलायत । निलायत सः । स दिशः । दिशोऽनु । अनु प्र ।
प्राविशत् । अविशज् जुह्वत् । जुह्वन् मनसा । मनसा दिशः ।
दिशो ध्यायेत् । ध्यायेद् दिग्भ्यः । दिग्भ्य एव ।

दिग्भ्य इति दिक् – भ्यः । एवैनम् । एनमव । अव रुन्धे । रुन्धे दद्ध्ना । दद्ध्ना पुरस्तात् । पुरस्ताज् जुहोति । जुहोत्याज्येन । आज्येनोपरिष्टात् । उपरिष्टात् तेजः । तेजश्च । चैव । एवास्मै । अस्मा इन्द्रियम् । इन्द्रियम् च । च समीची । समीची दधाति । समीची इति समीची । दधाति द्वादशकपालः । द्वादशकपालो वैश्वानरः । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । वैश्वानरो भवति । भवति द्वादश । द्वादश मासाः । मासाः सम्ँवथ्सरः । सम्ँवथ्सरः सम्ँवथ्सरः । सम्ँवथ्सर इति सम् – वथ्सरः । सम्ँवथ्सरोऽग्निः । सम्ँवथ्सर इति सम् – वथ्सरः । अग्निर् वैश्वानरः । वैश्वानरः साक्षात् । साक्षादेव । साक्षादिति स – अक्षात् । **35 (50/61)**

TS 5.4.7.7 - Kramam

एव वैश्वानरम् । वैश्वानरमव । अव रुन्धे । रुन्धे यत् । यत् प्रयाजानूयाजान् । प्रयाजानूयाजान् कुर्यात् । प्रयाजानूयाजानिति प्रयाज – अनूयाजान् । कुर्याद् विकस्तिः । विकस्तिः सा । विकस्तिरिति वि – कस्तिः । सा यज्ञस्य । यज्ञस्य दर्विहोमम् ।

द॒र्वि॒हो॒मम् क॑रोति । द॒र्वि॒हो॒ममि॑ति द॒र्वि – हो॒मम् । क॒रो॒ति॒ य॒ज्ञस्य॑ ।
य॒ज्ञस्य॒ प्रति॑ष्ठित्यै । प्रति॑ष्ठित्यै रा॒ष्ट्रम् । प्रति॑ष्ठित्या॒ इति॒ प्रति॑–स्थि॒त्यै॒ ।
रा॒ष्ट्रम् ँवै । वै वै᳚श्वा॒नरः । वै॒श्वा॒न॒रो विट् । विण् म॒रु॑तः । म॒रुतो॑
वैश्वा॒नरम् । वै॒श्वा॒न॒रꣳ हु॒त्वा । हु॒त्वा मा॑रु॒तान् । मा॒रु॒तान् जुहो॑ति ।
जु॒हो॒ति॒ रा॒ष्ट्रे । रा॒ष्ट्र ए॒व । ए॒व वि॒श᳚म् । वि॒शम॑नु । अ॑नु बद्ध्नाति ।
ब॒द्ध्ना॒त्यु॒च्चैः । उ॒च्चैर् वै᳚श्वान॒रस्य॑ । वै॒श्वा॒न॒रस्या । आ श्रा॑वयति ।
श्रा॒व॒य॒त्यु॒पा॒ꣳ॒शु । उ॒पा॒ꣳ॒शु मा॑रु॒तान् । उ॒पा॒ꣳश्वित्यु॑प – अ॒ꣳ॒शु ।
मा॒रु॒तान् जु॑होति । जु॒हो॒ति॒ तस्मा᳚त् । तस्मा᳚द् रा॒ष्ट्रम् । रा॒ष्ट्रम् ँविश᳚म् ।
वि॒श॑मति । अति॑ वदति । व॒द॒ति॒ मा॒रु॒ताः । मा॒रु॒ता भ॑वन्ति ।
भ॒व॒न्ति॒ म॒रु॑तः॒ । म॒रुतो॒ वै । वै दे॒वाना᳚म् । दे॒वाना॒म् ँवि॑शः ।
वि॑शो दे॒ववि॒शेन॑ । दे॒व॒वि॒शेनै॒व । दे॒व॒वि॒शेनेति॑ देव – वि॒शेन॑ ।
ए॒वास्मै᳚ । अ॒स्मै॒ म॒नु॒ष्य॒वि॒शम् ( ) । म॒नु॒ष्य॒वि॒शमव॑ । म॒नु॒ष्य॒वि॒शमिति॑
मनुष्य – वि॒शम् । अव॑ रुन्धे । रु॒न्धे॒ स॒प्त । स॒प्त भ॑वन्ति । भ॒व॒न्ति॒
स॒प्तग॑णाः । स॒प्तग॑णा॒ वै । स॒प्तग॑णा॒ इति॑ स॒प्त–ग॒णाः॒ । वै म॒रुतः॑ ।
म॒रुतो॑ ग॒णशः । ग॒ण॒श ए॒व । ग॒ण॒श इति॑ गण – शः । ए॒व वि॒श᳚म् ।

विशमव । अव रुन्धे । रुन्धे गणेन । गणेन गणम् । गणमनुदृत्य ।
अनुदृत्य जुहोति । अनुदृत्येत्यनु - दृत्य । जुहोति विशम् ।
विशमेव । एवास्मै । अस्मा अनुवर्त्मानम् । अनुवर्त्मानम् करोति ।
अनुवर्त्मानमित्यनु - वर्त्मानम् । करोतीति करोति ॥ **36** (**71/82**)

(अग्ने प्रेह्य - व - स्म - दुहे ताम् - प्रजापतेः - साक्षान् - मनुष्यविश - मेकविꣳशतिश्च) (A7)

TS 5.4.8.1 - Kramam

वसोर् धाराम् । धाराम् जुहोति । जुहोति वसोः । वसोर् मे । मे धारा ।
धाराऽसत् । असदिति । इति वै । वा एषा । एषा हूयते ।
हूयते घृतस्य । घृतस्य वै । वा एनम् । एनमेषा । एषा धारा ।
धाराऽमुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँल्लोके । लोके पिन्वमाना । पिन्वमानोप ।
उप तिष्ठते । तिष्ठत आज्येन । आज्येन जुहोति । जुहोति तेजः ।
तेजो वै । वा आज्यम् । आज्यम् तेजः । तेजो वसोः । वसोर् धारा ।
धारा तेजसा । तेजसैव । एवास्मै । अस्मै तेजः । तेजोऽव ।
अव रुन्धे । रुन्धेऽथो । अथो कामाः । अथो इत्यथो । कामा वै ।
वै वसोः । वसोर् धारा । धारा कामान् । कामानेव । एवाव ।

अव रुन्धे । रुन्धे यम् । यम् कामयेत । कामयेत प्राणान् ।

प्राणानस्य । प्राणानिति प्र – अनान् । अस्यान्नाद्यम् । अन्नाद्यम् ँवि ।

अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । विच्छिन्द्याम् ॥ 37 (50/53)

TS 5.4.8.2 - Kramam

छिन्द्यामिति । इति विग्राहम् । विग्राहम् तस्य । विग्राहमिति

वि – ग्राहम् । तस्य जुहुयात् । जुहुयात् प्राणान् । प्राणानेव ।

प्राणानिति प्र – अनान् । एवास्य । अस्यान्नाद्यम् । अन्नाद्यम् ँवि ।

अन्नाद्यमित्यन्न–अद्यम् । विच्छिनत्ति । छिनत्ति यम् । यम् कामयेत ।

कामयेत प्राणान् । प्राणानस्य । प्राणानिति प्र – अनान् ।

अस्यान्नाद्यम् । अन्नाद्य७ँ सम् । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् ।

सम् तनुयाम् । तनुयामिति । इति सन्तताम् । सन्तताम् तस्य ।

सन्ततामिति सम् – तताम् । तस्य जुहुयात् । जुहुयात् प्राणान् ।

प्राणानेव । प्राणानिति प्र – अनान् । एवास्य । अस्यान्नाद्यम् ।

अन्नाद्य७ँ सम् । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । सम् तनोति । तनोति

द्वादश । द्वादश द्वादशानि । द्वादशानि जुहोति । जुहोति द्वादश ।

द्वादश मासाः । मासाः सम्ँवथ्सरः । सम्ँवथ्सरः सम्ँवथ्सरेण ।

सम्ँवथ्सर इति सम् - वथ्सरः । सम्ँवथ्सरेणैव । सम्ँवथ्सरेणेति सम् - वथ्सरेण । एवास्मै । अस्मा अन्नम् । अन्नमव । अव रुन्धे । रुन्धेऽन्नम् । अन्नम् च । च मे । मेऽक्षुत् । अक्षुच्च । च मे । म इति । इत्याह । आहैतत् । एतद् वै । वा अन्नस्य । 38 (50/60)

TS 5.4.8.3 - Kramam

अन्नस्य रूपम् । रूप৺ रूपेण । रूपेणैव । एवान्नम् । अन्नमव । अव रुन्धे । रुन्धेऽग्निः । अग्निश्च । च मे । म आपः । आपश्च । च मे । म इति । इत्याह । आहैषा । एषा वै । वा अन्नस्य । अन्नस्य योनिः । योनिः सयोनि । सयोन्येव । सयोनीति स-योनि । एवान्नम् । अन्नमव । अव रुन्धे । रुन्धेऽर्द्धेन्द्राणि । अर्द्धेन्द्राणि जुहोति । अर्द्धेन्द्राणीत्यर्द्ध-इन्द्राणि । जुहोति देवताः । देवता एव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे यत् । यथ् सर्वेषाम् । सर्वेषामर्द्धम् । अर्द्धमिन्द्रः । इन्द्रः प्रति । प्रति तस्मात् । तस्मादिन्द्रः । इन्द्रो देवतानाम् । देवतानाम् भूयिष्ठभाक्तमः । भूयिष्ठभाक्तम इन्द्रम् । भूयिष्ठभाक्तम इति भूयिष्ठभाक् - तमः । इन्द्रमुत्तरम् । उत्तरमाह । उत्तरमित्युत् - तरम् । आहेन्द्रियम् । इन्द्रियमेव । एवास्मिन्न् ।

अस्मिन्नुपरिष्टात् । उपरिष्टाद् दधाति । दधाति यज्ञायुधानि ।
यज्ञायुधानि जुहोति । यज्ञायुधानीति यज्ञ – आयुधानि ।
जुहोति यज्ञः । यज्ञो वै । **39 (50/55)**

TS 5.4.8.4 - Kramam

वै यज्ञायुधानि । यज्ञायुधानि यज्ञम् । यज्ञायुधानीति
यज्ञ – आयुधानि । यज्ञमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धेऽथो ।
अथो एतत् । अथो इत्यथो । एतद् वै । वै यज्ञस्य । यज्ञस्य रूपम् ।
रूपꣳ रूपेण । रूपेणैव । एव यज्ञम् । यज्ञमव । अव रुन्धे ।
रुन्धेऽवभृथः । अवभृथश्च । अवभृथ इत्यव – भृथः । च मे ।
मे स्वगाकारः । स्वगाकारश्च । स्वगाकार इति स्वगा – कारः ।
च मे । म इति । इत्याह । आह स्वगाकृत्यै । स्वगाकृत्या अग्निः ।
स्वगाकृत्या इति स्वगा – कृत्यै । अग्निश्च । च मे । मे घर्मः ।
घर्मश्च । च मे । म इति । इत्याह । आहैतत् । एतद् वै ।
वै ब्रह्मवर्चसस्य । ब्रह्मवर्चसस्य रूपम् । ब्रह्मवर्चसस्येति
ब्रह्म – वर्चसस्य । रूपꣳ रूपेण । रूपेणैव । एव ब्रह्मवर्चसम् ।
ब्रह्मवर्चसमव । ब्रह्मवर्चसमिति ब्रह्म – वर्चसम् । अव रुन्धे ।

रुन्ध ऋक् । ऋक् च । च मे । मे साम । साम च । च मे ।
म इति । इत्याह । आहैतत् । **40 (50/57)**

TS 5.4.8.5 - Kramam

एतद् वै । वै छन्दसाम् । छन्दसा॑ रूपम् । रूप॑ रूपेण ।
रूपेणैव । एव छन्दा॑सि । छन्दा॑स्यव । अव रुन्धे । रुन्धे गर्भाः ।
गर्भाश्च । च मे । मे वथ्साः । वथ्साश्च । च मे । म इति । इत्याह ।
आहैतत् । एतद् वै । वै पशूनाम् । पशूना॑ रूपम् । रूप॑ रूपेण ।
रूपेणैव । एव पशून् । पशूनव । अव रुन्धे । रुन्धे कल्पान् ।
कल्पान् जुहोति । जुहोत्यक्लृप्तस्य । अक्लृप्तस्य क्लृप्त्यै ।
क्लृप्त्यै युग्मदयुजे । युग्मदयुजे जुहोति । युग्मदयुजे इति
युग्मत् - अयुजे । जुहोति मिथुनत्वाय । मिथुनत्वायोत्तरावती ।
मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वाय । उत्तरावती भवतः । उत्तरावती
इत्युत्तरा - वती । भवतोऽभिक्रान्त्यै । अभिक्रान्त्या एका ।
अभिक्रान्त्या इत्यभि - क्रान्त्यै । एका च । च मे । मे तिस्रः ।
तिस्रश्च । च मे । म इति । इत्याह । आह देवछन्दसम् ।

देवछन्दसम् ँवै । देवछन्दसमिति देव – छन्दसम् । वा एका ।
एका च । च तिस्रः ( ) । तिस्रश्च । च मनुष्यछन्दसम् । **41 (50/55)**

TS 5.4.8.6 - Kramam

मनुष्यछन्दसम् चतस्रः । मनुष्यछन्दसमिति मनुष्य – छन्दसम् ।
चतस्रश्च । चाष्टौ । अष्टौ च । च देवछन्दसम् । देवछन्दसम् च ।
देवछन्दसमिति देव – छन्दसम् । चैव । एव मनुष्यछन्दसम् ।
मनुष्यछन्दसम् च । मनुष्यछन्दसमिति मनुष्य – छन्दसम् । चाव ।
अव रुन्धे । रुन्ध आ । आ त्रयस्त्रि॒ꣳशतः । त्रयस्त्रि॒ꣳशतो जुहोति ।
त्रयस्त्रि॒ꣳशत इति त्रयः – त्रि॒ꣳशतः । जुहोति त्रयस्त्रि॒ꣳशत् ।
त्रयस्त्रि॒ꣳशद् वै । त्रयस्त्रि॒ꣳशदिति त्रयः – त्रि॒ꣳशत् । वै देवताः ।
देवता देवताः । देवता एव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्ध आ ।
आऽष्टाचत्वारि॒ꣳशतः । अष्टाचत्वारि॒ꣳशतो जुहोति । अष्टाचत्वारि॒ꣳशत
इत्यष्टा – चत्वारि॒ꣳशतः । जुहोत्यष्टाचत्वारि॒ꣳशदक्षरा ।
अष्टाचत्वारि॒ꣳशदक्षरा जगती ।
अष्टाचत्वारि॒ꣳशदक्षरेत्यष्टाचत्वारि॒ꣳशत्–अक्षरा । जगती जागताः ।
जागताः पशवः । पशवो जगत्या । जगत्यैव । एवास्मै ।

अस्मै पशून् । पशूनव । अव रुन्धे । रुन्धे वाजः । वाजश्च ।

च प्रसवः । प्रसवश्च । प्रसव इति प्र–सवः । चेति । इति द्वादशम् ।

द्वादशम् जुहोति । जुहोति द्वादश । द्वादश मासाः ।

मासाः सम्ँवथ्सरः । सम्ँवथ्सरः सम्ँवथ्सरे । सम्ँवथ्सर इति

सम् – वथ्सरः । सम्ँवथ्सर एव । सम्ँवथ्सर इति सम्–वथ्सरे ।

एव प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठतीति तिष्ठति ॥ **42** (**49/59**)

(वि – वै – यज्ञः – साम च म इत्याह – च तिस्र –

श्चैकान्नपञ्चाशच्च) (A8)

TS 5.4.9.1 - Kramam

अग्निर् देवेभ्यः । देवेभ्योऽप । अपाक्रामत् । अक्रामद् भागधेयम् ।

भागधेयमिच्छमानः । भागधेयमिति भाग – धेयम् । इच्छमानस्तम् ।

तम् देवाः । देवा अब्रुवन्न् । अब्रुवन्नुप । उप नः । न आ ।

आ वर्तस्व । वर्तस्व हव्यम् । हव्यम् नः । नो वह । वहेति ।

इति सः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् वरम् । वरम् ँवृणै । वृणै मह्यम् ।

मह्यमेव । एव वाजप्रसवीयम् । वाजप्रसवीयम् जुहवन्न् ।

वाजप्रसवीयमिति वाज – प्रसवीयम् । जुहवन्निति । इति तस्मात् ।

तस्मादग्नये । अग्नये वाजप्रसवीयम् । वाजप्रसवीयम् जुह्वति ।
वाजप्रसवीयमिति वाज – प्रसवीयम् । जुह्वति यत् ।
यद् वाजप्रसवीयम् । वाजप्रसवीयम् जुहोति । वाजप्रसवीयमिति
वाज – प्रसवीयम् । जुहोत्यग्निम् । अग्निमेव । एव तत् ।
तद् भागधेयेन । भागधेयेन सम् । भागधेयेनेति भाग – धेयेन ।
समर्द्धयति । अर्द्धयत्यथो । अथो अभिषेकः । अथो इत्यथो ।
अभिषेक एव । अभिषेक इत्यभि – सेकः । एवास्य । अस्य सः ।
स चतुर्दशभिः । चतुर्दशभिर् जुहोति । चतुर्दशभिरिति
चतुर्दश – भिः । जुहोति सप्त । सप्त ग्राम्याः । ग्राम्या ओषधयः ।
ओषधयः सप्त । सप्तारण्याः । **43** (**50/58**)

TS 5.4.9.2 - Kramam

आरण्या उभयीषाम् । उभयीषामवरुद्ध्यै । अवरुद्ध्या
अन्नस्यान्नस्य । अवरुद्ध्या इत्यव–रुद्ध्यै । अन्नस्यान्नस्य जुहोति ।
अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य – अन्नस्य । जुहोत्यन्नस्यान्नस्य ।
अन्नस्यान्नस्यावरुद्ध्यै । अन्नस्यान्नस्येत्यन्नस्य – अन्नस्य ।
अवरुद्ध्या औदुम्बरेण । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै ।

औदुम्बरेण स्रुवेण । स्रुवेण जुहोति । जुहोत्यूर्क् । ऊर्ग् वै ।
वा उदुम्बरः । उदुम्बर ऊर्क् । ऊर्गन्नम् । अन्नमूर्जा । ऊर्जैव ।
एवास्मै । अस्मा ऊर्जम् । ऊर्जमन्नम् । अन्नमव । अव रुन्धे ।
रुन्धेऽग्निः । अग्निर् वै । वै देवानाम् । देवानामभिषिक्तः ।
अभिषिक्तोऽग्निचित् । अभिषिक्त इत्यभि – सिक्तः । अग्निचिन्
मनुष्याणाम् । अग्निचिदित्यग्नि – चित् । मनुष्याणाम् तस्मात् ।
तस्मादग्निचित् । अग्निचिद् वर्.षति । अग्निचिदित्यग्नि – चित् ।
वर्.षति न । न धावेत् । धावेदवरुद्धम् । अवरुद्धꣳ हि ।
अवरुद्धमित्यव – रुद्धम् । ह्यस्य । अस्यान्नम् । अन्नमन्नम् ।
अन्नमिव । इव खलु । खलु वै । वै वर्.षम् । वर्.षम् ँयत् । यद्
धावेत् । धावेदन्नाद्यात् । अन्नाद्याद् धावेत् । अन्नाद्यादित्यन्न–अद्यात् ।
धावेदुपावर्तेत । उपावर्तेतान्नाद्यम् । उपावर्तेतेत्युप – आवर्तेत ।
अन्नाद्यमेव । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । एवाभि ।
अभ्युपावर्तते । **44 (50/61)**

TS 5.4.9.3 - Kramam

उपावर्तते नक्तोषासा । उपावर्तत इत्युप – आवर्तते । नक्तोषासेति ।
इति कृष्णायै । कृष्णायै श्वेतवथ्सायै । श्वेतवथ्सायै पयसा ।
श्वेतवथ्साया इति श्वेत – वथ्सायै । पयसा जुहोति । जुहोत्यह्ना ।
अह्नैव । एवास्मै । अस्मै रात्रिम् । रात्रिम् प्र । प्र दापयति । दापयति
रात्रिया । रात्रियाऽहः । अहरहोरात्रे । अहोरात्रे एव । अहोरात्रे
इत्यहः–रात्रे । एवास्मै । अस्मै प्रत्ते । प्रत्ते कामम् । प्रत्ते इति प्रत्ते ।
काममन्नाद्यम् । अन्नाद्यम् दुहाते । अन्नाद्यमित्यन्न – अद्यम् । दुहाते
राष्ट्रभृतः । दुहाते इति दुहाते । राष्टभृतो जुहोति । राष्ट्रभृत इति
राष्ट्र – भृतः । जुहोति राष्ट्रम् । राष्ट्रमेव । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे
षड्भिः । षड्भिर् जुहोति । षड्भिरिति षट् – भिः । जुहोति षट् ।
षड् वै । वा ऋतवः । ऋतव ऋतुषु । ऋतुष्वेव । एव प्रति । प्रति
तिष्ठति । तिष्ठति भुवनस्य । भुवनस्य पते । पत इति । इति रथमुखे ।
रथमुखे पञ्च । रथमुख इति रथ – मुखे । पञ्चाहुतीः । आहुतीर्
जुहोति । आहुतीरित्या–हुतीः । जुहोति वज्रः । वज्रो वै । वै रथः ।
रथो वज्रेण । वज्रेणैव । एव दिशः । दिशोऽभि । **45 (50/60)**

TS 5.4.9.4 - Kramam

अभि जयति । जयत्यग्निचितम् । अग्निचित॑ ह ।

अग्निचितमित्यग्नि – चितम् । ह वै । वा अमुष्मिन्न् । अमुष्मिन्

ँल्लोके । लोके वातः । वातोऽभि । अभि पवते । पवते वातनामानि ।

वातनामानि जुहोति । वातनामानीति वात – नामानि । जुहोत्यभि ।

अभ्येव । एवैनम् । एनममुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँल्लोके । लोके वातः ।

वातः पवते । पवते त्रीणि । त्रीणि जुहोति । जुहोति त्रयः ।

त्रय इमे । इमे लोकाः । लोका एभ्यः । एभ्य एव । एव लोकेभ्यः ।

लोकेभ्यो वातम् । वातमव । अव रुन्धे । रुन्धे समुद्रः ।

समुद्रोऽसि । असि नभस्वान् । नभस्वानिति । इत्याह । आहैतत् ।

एतद् वै । वै वातस्य । वातस्य रूपम् । रूप॑ रूपेण । रूपेणैव ।

एव वातम् । वातमव । अव रुन्धे । रुन्धेऽञ्जलिना । अञ्जलिना

जुहोति । जुहोति न । न हि । ह्येतेषाम् । एतेषामन्यथा ( ) ।

अन्यथाऽऽहुतिः । आहुतिरवकल्पते । आहुतिरित्या – हुतिः ।

अवकल्पत इत्यव – कल्पते ॥ **46 (52/55)**

(ओषधयः सप्ता – भि – दिशो – अन्यथा – द्वे च) (A9)

TS 5.4.10.1 - Kramam

सुवर्गाय वै । सुवर्गायेति सुवः – गाय । वै लोकाय । लोकाय

देवरथः । देवरथो युज्यते । देवरथ इति देव – रथः । युज्यते

यत्राकूताय । यत्राकूताय मनुष्यरथः । यत्राकूतायेति यत्र–आकूताय ।

मनुष्यरथ एषः । मनुष्यरथ इति मनुष्य – रथः । एष खलु ।

खलु वै । वै देवरथः । देवरथो यत् । देवरथ इति देव – रथः ।

यदग्निः । अग्निरग्निम् । अग्निम् ँयुनज्मि । युनज्मि शवसा ।

शवसा घृतेन । घृतेनेति । इत्याह । आह युनक्ति । युनक्त्येव ।

एवैनम् । एनꣳ सः । स एनम् । एनम् ँयुक्तः । युक्तः सुवर्गम् ।

सुवर्गम् ँलोकम् । सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकमभि ।

अभि वहति । वहति यत् । यथ् सर्वाभिः । सर्वाभिः पञ्चभिः ।

पञ्चभिर् युञ्ज्यात् । पञ्चभिरिति पञ्च – भिः । युञ्ज्याद् युक्तः ।

युक्तोऽस्य । अस्याग्निः । अग्निः प्रच्युतः । प्रच्युतः स्यात् ।

प्रच्युत इति प्र – च्युतः । स्यादप्रतिष्ठिताः । अप्रतिष्ठिता आहुतयः ।

अप्रतिष्ठिता इत्यप्रति – स्थिताः । आहुतयः स्युः ।

आहुतय इत्या – हुतयः । स्युरप्रतिष्ठिताः । अप्रतिष्ठिताः स्तोमाः ।

अप्रतिष्ठता इत्यप्रति – स्थिताः । स्तोमा अप्रतिष्ठितानि ।
अप्रतिष्ठितान्युक्थानि । अप्रतिष्ठितानीत्यप्रति – स्थितानि । उक्थानि
तिसृभिः । तिसृभिः प्रातस्सवने । तिसृभिरिति तिसृ – भिः ।
प्रातस्सवनेऽभि । प्रातस्सवन इति प्रातः – सवने । अभि मृशति ।
मृशति त्रिवृत् । त्रिवृद् वै । त्रिवृदिति त्रि – वृत् । **47 (50/65)**

TS 5.4.10.2 - Kramam

वा अग्निः । अग्निर् यावान् । यावानेव । एवाग्निः । अग्निस्तम् । तम्
ँयुनक्ति । युनक्ति यथा । यथाऽनसि । अनसि युक्ते । युक्त आधीयते ।
आधीयत एवम् । आधीयत इत्या – धीयते । एवमेव । एव तत् ।
तत् प्रति । प्रत्याहुतयः । आहुतयस्तिष्ठन्ति । आहुतय इत्या–हुतयः ।
तिष्ठन्ति प्रति । प्रति स्तोमाः । स्तोमाः प्रति । प्रत्युक्थानि । उक्थानि
यज्ञायज्ञियस्य । यज्ञायज्ञियस्य स्तोत्रे । स्तोत्रे द्वाभ्याम् । द्वाभ्यामभि ।
अभि मृशति । मृशत्येतावान् । एतावान् वै । वै यज्ञः । यज्ञो यावान् ।
यावानग्निष्टोमः । अग्निष्टोमो भूमा । अग्निष्टोम इत्यग्नि – स्तोमः ।
भूमा तु । त्वै । वा अस्य । अस्यातः । अत ऊद्ध्र्वः । ऊद्ध्र्वः
क्रियते । क्रियते यावान् । यावानेव । एव यज्ञः । यज्ञस्तम् ।

तमन्ततः । अन्ततोऽन्वारोहति । अन्वारोहति द्वाभ्याम् ।
अन्वारोहतीत्यनु–आरोहति । द्वाभ्याम् प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या एकया ।
प्रतिष्ठित्या इति प्रति–स्थित्यै । एकयाऽप्रस्तुतम् । अप्रस्तुतम् भवति ।
अप्रस्तुतमित्यप्र – स्तुतम् । भवत्यथ । अथाभि । **48 (50/56)**

TS 5.4.10.3 - Kramam

अभि मृशति । मृशत्युप । उपैनम् । एनमुत्तरः । उत्तरो यज्ञः । उत्तर
इत्युत् – तरः । यज्ञो नमति । नमत्यथो । अथो सन्तत्यै । अथो
इत्यथो । सन्तत्यै प्र । सन्तत्या इति सम् – तत्यै । प्र वै । वा एषः ।
एषोऽस्मात् । अस्माल्लोकात् । लोकाच् च्यवते । च्यवते यः ।
योऽग्निम् । अग्निम् चिनुते । चिनुते न । न वै । वा एतस्य ।
एतस्यानिष्टके । अनिष्टक आहुतिः । आहुतिरव ।
आहुतिरित्या – हुतिः । अव कल्पते । कल्पते याम् । याम् ँवै ।
वा एषः । एषोऽनिष्टके । अनिष्टक आहुतिम् । आहुतिम् जुहोति ।
आहुतिमित्या – हुतिम् । जुहोति स्रवति । स्रवति वै । वै सा ।
सा ताम् । ता७ स्रवन्तीम् । स्रवन्तीम् ँयज्ञः । यज्ञोऽनु । अनु परा ।
परा भवति । भवति यज्ञम् । यज्ञम् ँयजमानः । यजमानो यत् ।

यत् पुनश्चितिम् । पुनश्चितिम् चिनुते । पुनश्चितिमिति पुनः-चितिम् ।
चिनुत आहुतीनाम् । आहुतीनाम् प्रतिष्ठित्यै ।
आहुतीनामित्या - हुतीनाम् । प्रतिष्ठित्यै प्रति । प्रतिष्ठित्या इति
प्रति - स्थित्यै । प्रत्याहुतयः । आहुतयस्तिष्ठन्ति ।
आहुतय इत्या - हुतयः । तिष्ठन्ति न । **49 (50/59)**

TS 5.4.10.4 - Kramam

न यज्ञः । यज्ञः पराभवति । पराभवति न । पराभवतीति
परा-भवति । न यजमानः । यजमानोऽष्टौ । अष्टावुप । उप दधाति ।
दधात्यष्टाक्षरा । अष्टाक्षरा गायत्री । अष्टाक्षरेत्यष्टा - अक्षरा । गायत्री
गायत्रेण । गायत्रेणैव । एवैनम् । एनम् छन्दसा । छन्दसा चिनुते ।
चिनुते यत् । यदेकादश । एकादश त्रैष्टुभेन । त्रैष्टुभेन यत् ।
यद् द्वादश । द्वादश जागतेन । जागतेन छन्दोभिः । छन्दोभिरेव ।
छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । एवैनम् । एनम् चिनुते ।
चिनुते नपात्कः । नपात्को वै । वै नाम । नामैषः । एषोऽग्निः ।
अग्निर् यत् । यत् पुनश्चितिः । पुनश्चितिर् यः ।
पुनश्चितिरिति पुनः - चितिः । य एवम् । एवम् ँविद्वान् ।

विद्वान् पुनश्चितिम् । पुनश्चितिम् चिनुते । पुनश्चितिमिति

पुनः – चितिम् । चिनुत आ । आ तृतीयात् । तृतीयात् पुरुषात् ।

पुरुषादन्नम् । अन्नमत्ति । अत्ति यथा । यथा वै । वै पुनराधेयः ।

पुनराधेय एवम् । पुनराधेय इति पुनः–आधेयः । एवम् पुनश्चितिः ।

पुनश्चितिर् यः । पुनश्चितिरिति पुनः – चितिः । योऽग्न्याधेयेन ।

अग्न्याधेयेन न । अग्न्याधेयेनेत्यग्नि – आधेयेन ।

नद्ध्नोति । **50** (**50/58**)

TS 5.4.10.5 - Kramam

ऋद्ध्नोति सः । स पुनराधेयम् । पुनराधेयमा । पुनराधेयमिति

पुनः–आधेयम् । आ धत्ते । धत्ते यः । योऽग्निम् । अग्निम् चित्वा ।

चित्वा न । नद्ध्नोति । ऋद्ध्नोति सः । स पुनश्चितिम् । पुनश्चितिम्

चिनुते । पुनश्चितिमिति पुनः – चितिम् । चिनुते यत् । यत्

पुनश्चितिम् । पुनश्चितिम् चिनुते । पुनश्चितिमिति पुनः – चितिम् ।

चिनुत ऋद्ध्यै । ऋद्ध्या अथो । अथो खलु । अथो इत्यथो ।

खल्वाहुः । आहुर् न । न चेतव्या । चेतव्येति । इति रुद्रः ।

रुद्रो वै । वा एषः । एष यत् । यदग्निः । अग्निर् यथा ।

यथा व्याघ्रम् । व्याघ्रꣳ सुप्तम् । सुप्तम् बोधयति । बोधयति तादृक् ।
तादृगेव । एव तत् । तदथो । अथो खलु । अथो इत्यथो । खल्वाहुः ।
आहुश्चेतव्या । चेतव्येति । इति यथा । यथा वसीयाꣳसम् ।
वसीयाꣳसम् भागधेयेन । भागधेयेन बोधयति । भागधेयेनेति
भाग – धेयेन । बोधयति तादृक् । तादृगेव । एव तत् । तन् मनुः ।
मनुरग्निम् । अग्निमचिनुत ( ) । अचिनुत तेन । तेन न । नाद्ध्नोत् ।
आद्ध्नोथ् सः । स एताम् । एताम् पुनश्चितिम् । पुनश्चितिमपश्यत् ।
पुनश्चितिमिति पुनः – चितिम् । अपश्यत् ताम् । तामचिनुत ।
अचिनुत तया । तया वै । वै सः । स आद्ध्नोत् । आद्ध्नोद् यत् ।
यत् पुनश्चितिम् । पुनश्चितिम् चिनुते । पुनश्चितिमिति पुनः – चितिम् ।
चिनुत ऋद्ध्यै । ऋद्ध्या इत्यृद्ध्यै ॥ **51 (67/75)** ***(त्रिवृ – दथ – तिष्ठ – न्त्यग्न्याधेयेन ना – चिनुत – सप्तदश – च) (A10)***

TS 5.4.11.1 - Kramam

छन्दश्चितम् चिन्वीत । छन्दश्चितमिति छन्दः – चितम् । चिन्वीत
पशुकामः । पशुकामः पशवः । पशुकाम इति पशु – कामः ।
पशवो वै । वै छन्दाꣳसि । छन्दाꣳसि पशुमान् । पशुमानेव ।

पशुमानिति पशु – मान् । एव भवति । भवति श्येनचितम् ।
श्येनचितम् चिन्वीत । श्येनचितमिति श्येन – चितम् ।
चिन्वीत सुवर्गकामः । सुवर्गकामः श्येनः । सुवर्गकाम इति
सुवर्ग – कामः । श्येनो वै । वै वयसाम् । वयसाम् पतिष्ठः । पतिष्ठः
श्येनः । श्येन एव । एव भूत्वा । भूत्वा सुवर्गम् । सुवर्गम् ँलोकम् ।
सुवर्गमिति सुवः – गम् । लोकम् पतति । पतति कङ्कचितम् ।
कङ्कचितम् चिन्वीत । कङ्कचितिमिति कङ्क – चितम् । चिन्वीत
यः । यः कामयेत । कामयेत शीर्.षण्वान् । शीर्.षण्वानमुष्मिन्न् ।
शीर्.षण्वानिति शीर्.षण्ण्–वान् । अमुष्मिन् ँलोके । लोके स्याम् ।
स्यामिति । इति शीर्.षण्वान् । शीर्.षण्वानेव । शीर्.षण्वानिति
शीर्.षण्ण् – वान् । एवामुष्मिन्न् । अमुष्मिन् ँलोके । लोके भवति ।
भवत्यलजचितम् । अलजचितम् चिन्वीत ।
अलजचितमित्यलज – चितम् । चिन्वीत चतुस्सीतम् । चतुस्सीतम्
प्रतिष्ठाकामः । चतुस्सीतमिति चतुः–सीतम् । प्रतिष्ठाकामश्चतस्रः ।
प्रतिष्ठाकाम इति प्रतिष्ठा – कामः । चतस्रो दिशः । दिशो दिक्षु ।

दिक्ष्वेव । एव प्रति । प्रति तिष्ठति । तिष्ठति प्र उगचितम् ।

प्र उगचितम् चिन्वीत । प्र उगचितमिति प्र उग – चितम् ।

चिन्वीत भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान् प्र ।

भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य – वान् । प्रैव । **52 (50/64)**

TS 5.4.11.2 - Kramam

एव भ्रातृव्यान् । भ्रातृव्यान् नुदते । नुदत उभयतः प्र उगम् । उभयतः

प्र उगम् चिन्वीत । उभयतः प्र उगमित्युभयतः – प्र उगम् । चिन्वीत

यः । यः कामयेत । कामयेत प्र । प्र जातान् । जातन् भ्रातृव्यान् ।

भ्रातृव्यान् नुदेय । नुदेय प्रति । प्रति जनिष्यमाणान् ।

जनिष्यमाणानिति । इति प्र । प्रैव । एव जातान् । जातान् भ्रातृव्यान् ।

भ्रातृव्यान् नुदते । नुदते प्रति । प्रति जनिष्यमाणान् । जनिष्यमाणान्

रथचक्रचितम् । रथचक्रचितम् चिन्वीत । रथचक्रचितमिति

रथचक्र – चितम् । चिन्वीत भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान्. वज्रः ।

भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य – वान् । वज्रो वै । वै रथः । रथो वज्रम् ।

वज्रमेव । एव भ्रातृव्येभ्यः । भ्रातृव्येभ्यः प्र । प्र हरति ।

हरति द्रोणचितम् । द्रोणचितम् चिन्वीत ।

द्रोणचितमिति द्रोण – चितम् । चिन्वीतान्नकामः । अन्नकामो द्रोणे । अन्नकाम इत्यन्न – कामः । द्रोणे वै । वा अन्नम् । अन्नम् भ्रियते । भ्रियते सयोनि । सयोन्येव । सयोनीति स – योनि । एवान्नम् । अन्नमव । अव रुन्धे । रुन्धे समूह्यम् । समूह्यम् चिन्वीत । समूह्यमिति सम् – ऊह्यम् । चिन्वीत पशुकामः । पशुकामः पशुमान् । पशुकाम इति पशु – कामः । पशुमानेव । पशुमानिति पशु – मान् । एव भवति । भवति परिचाय्यम् । 53 (50/59)

TS 5.4.11.3 - Kramam

परिचाय्यम् चिन्वीत । परिचाय्यमिति परि – चाय्यम् । चिन्वीत ग्रामकामः । ग्रामकामो ग्रामी । ग्रामकाम इति ग्राम – कामः । ग्राम्येव । एव भवति । भवति श्मशानचितम् । श्मशानचितम् चिन्वीत । श्मशानचितमिति श्मशान – चितम् । चिन्वीत यः । यः कामयेत । कामयेत पितृलोके । पितृलोक ऋद्ध्नुयाम् । पितृलोक इति पितृ – लोके । ऋद्ध्नुयामिति । इति पितृलोके । पितृलोक एव । पितृलोक इति पितृ – लोके । एवद्ध्नोति । ऋद्ध्नोति विश्वामित्रजमदग्नी । विश्वामित्रजमदग्नी वसिष्ठेन ।

विश्वामित्रजमदग्नी इति विश्वामित्र-जमदग्नी । वसिष्ठेनास्पर्द्धेताम् ।
अस्पर्द्धेता॒ स । स एताः । एता जमदग्निः । जमदग्निर् विहव्याः ।
विहव्या अपश्यत् । विहव्या इति वि - हव्याः । अपश्यत् ताः ।
ता उप । उपाधत्त । अधत्त ताभिः । ताभिर् वै । वै सः ।
स वसिष्ठस्य । वसिष्ठस्येन्द्रियम् । इन्द्रियम् ँवीर्यम् । वीर्यमवृङ्क्त ।
अवृङ्क्त यत् । यद् विहव्याः । विहव्या उपदधाति । विहव्या इति
वि - हव्याः । उपदधातीन्द्रियम् । उपदधातीत्युप - दधाति ।
इन्द्रियमेव । एव ताभिः । ताभिर् वीर्यम् । वीर्यम् ँयजमानः ।
यजमानो भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वृङ्क्ते । वृङ्क्ते होतुः ।
होतुर् धिष्णिये । धिष्णिय उप । उप दधाति । दधाति यजमानायतनम् ।
यजमानायतनम् ँवै ( ) । यजमानायतनमिति यजमान - आयतनम् ।
वै होता । **54** (**50/60**)

TS 5.4.11.4 - Kramam

होता स्वे । स्व एव । एवास्मै । अस्मा आयतने । आयतन इन्द्रियम् ।
आयतन इत्या - यतने । इन्द्रियम् ँवीर्यम् । वीर्यमव । अव रुन्धे ।

रुन्धे द्वादश । द्वादशोप । उप दधाति । दधाति द्वादशाक्षरा ।

द्वादशाक्षरा जगती । द्वादशाक्षरेति द्वादश–अक्षरा । जगती जागताः ।

जागताः पशवः । पशवो जगत्या । जगत्यैव । एवास्मै ।

अस्मै पशून् । पशूनव । अव रुन्धे । रुन्धेऽष्टावष्टौ । अष्टावष्टावन्येषु ।

अष्टावष्टावित्यष्टौ – अष्टौ । अन्येषु धिष्णियेषु । धिष्णियेषूप ।

उप दधाति । दधात्यष्टाशफाः । अष्टाशफाः पशवः । अष्टाशफा

इत्यष्टा – शफा ः । पशवः पशून् । पशूनेव । एवाव । अव रुन्धे ।

रुन्धे षट् । षण् मार्जालीये । मार्जालीये षट् । षड् वै । वा ऋतवः ।

ऋतव ऋतवः । ऋतवः खलु । खलु वै । वै देवाः । देवाः पितरः ।

पितर ऋतून् । ऋतूनेव । एव देवान् । देवान् पितॄन् । पितॄन् प्रीणाति ।

प्रीणातीति प्रीणाति ॥ **55** (**48/52**) *(प्र – भवति – यजमानायतनम्*

वा – अष्टाचत्वारिँशच्च) (A11)

TS 5.4.12.1 - Kramam

पवस्व वाजसातये । वाजसातय इति । वाजसातय इति

वाज – सातये । इत्यनुष्टुक् । अनुष्टुक् प्रतिपत् ।

अनुष्टुगित्यनु – स्तुक् । प्रतिपद् भवति । प्रतिपदिति प्रति – पत् ।

भवति तिस्रः । त्रिस्रोऽनुष्टुभः । अनुष्टुभः चतस्रः । अनुष्टुभ

इत्यनु – स्तुभः । चतस्रो गायत्रियः । गायत्रियो यत् । यत् तिस्रः ।

तिस्रोऽनुष्टुभः । अनुष्टुभस्तस्मात् । अनुष्टभ इत्यनु – स्तुभः ।

तस्मादश्वः । अश्वस्त्रिभिः । त्रिभिस्तिष्ठन्न् । त्रिभिरिति त्रि–भिः ।

तिष्ठꣳस्तिष्ठति । तिष्ठति यत् । यच् चतस्रः । चतस्रो गायत्रियः ।

गायत्रियस्तस्मात् । तस्माथ् सर्वान् । सर्वाꣳश्चतुरः । चतुरः पदः ।

पदः प्रतिदधत् । प्रतिदधत् पलायते । प्रतिदधदिति प्रति – दधत् ।

पलायते परमा । परमा वै । वा एषा । एषा छन्दसाम् ।

छन्दसाम् ँयत् । यदनुष्टुक् । अनुष्टुक् परमः । अनुष्टुगित्यनु–स्तुक् ।

परमश्चतुष्टोमः । चतुष्टोमः स्तोमानाम् । चतुष्टोम इति

चतुः – स्तोमः । स्तोमानाम् परमः । परमस्त्रिरात्रः । त्रिरात्रो

यज्ञानाम् । त्रिरात्र इति त्रि – रात्रः । यज्ञानाम् परमः । परमोऽश्वः ।

अश्वः पशूनाम् । पशूनाम् परमेण । परमेणैव । एवैनम् ।

एनम् परमताम् । परमताम् गमयति । गमयत्येकविꣳशम् ।

एकवि॒ꣳशमहः । ए॒कवि॒ꣳशमित्येक – वि॒ꣳशम् । अहर् भवति ।

भवति यस्मिन्न् । **56 (50/61)**

TS 5.4.12.2 - Kramam

यस्मिन्नश्वः । अश्व आलभ्यते । आलभ्यते द्वादश । आलभ्यत

इत्या – लभ्यते । द्वादश मासाः । मासाः पञ्च । पञ्चर्तवः ।

ऋतवस्त्रयः । त्रय इमे । इमे लोकाः । लोका असौ । असावादित्यः ।

आदित्य एकवि॒ꣳशः । ए॒कवि॒ꣳश एषः । ए॒कवि॒ꣳश

इत्येक – वि॒ꣳशः । एष प्रजापतिः । प्रजापतिः प्राजापत्यः ।

प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्राजापत्योऽश्वः । प्राजापत्य इति

प्राजा – पत्यः । अश्वस्तम् । तमेव । एव साक्षात् । साक्षादृद्ध्नोति ।

साक्षादिति स – अक्षात् । ऋद्ध्नोति शक्वरयः । शक्वरयः पृष्ठम् ।

पृष्ठम् भवन्ति । भवन्त्यन्यदन्यत् । अन्यदन्यच्छन्दः ।

अन्यदन्यदित्यन्यत् – अन्यत् । छन्दोऽन्येन्ये । अन्येन्ये वै ।

अन्येन्य इत्यन्ये – अन्ये । वा एते । एते पशवः । पशव आ ।

आ लभ्यन्ते । लभ्यन्त उत । उतेव । इव ग्राम्याः । ग्राम्या उत ।

उतेव । इवारण्याः । आरण्या यत् । यच्छक्वरयः । शक्वरयः पृष्ठम् ।

पृष्ठम् भवन्ति । भवन्त्यश्वस्य । अश्वस्य सर्वत्वाय । सर्वत्वाय पार्थुरश्मम् । सर्वत्वायेति सर्व – त्वाय । पार्थुरश्मम् ब्रह्मसामम् । पार्थुरश्ममिति पार्थु – रश्मम् । ब्रह्मसामम् भवति । ब्रह्मसाममिति ब्रह्म – सामम् । भवति रश्मिना । रश्मिना वै । वा अश्वः । अश्वो यतः । **57** (**50/59**)

TS 5.4.12.3 - Kramam

यत ईश्वरः । ईश्वरो वै । वा अश्वः । अश्वोऽयतः । अयतोऽप्रतिष्ठितः । अप्रतिष्ठितः पराम् । अप्रतिष्ठित इत्यप्रति–स्थितः । पराम् परावतम् । परावतम् गन्तोः । परावतमिति परा – वतम् । गन्तोर् यत् । यत् पार्थुरश्मम् । पार्थुरश्मम् ब्रह्मसामम् । पार्थुरश्ममिति पार्थु–रश्मम् । ब्रह्मसामम् भवति । ब्रह्मसाममिति ब्रह्म – सामम् । भवत्यश्वस्य । अश्वस्य यत्यै । यत्यै धृत्यै । धृत्यै सङ्कृति । सङ्कृत्यच्छावाकसामम् । सङ्कृतीति सम् – कृति । अच्छावाकसामम् भवति । अच्छावाकसाममित्यच्छावाक – सामम् । भवत्युथ्सन्नयज्ञः । उथ्सन्नयज्ञो वै । उथ्सन्नयज्ञ इत्युथ्सन्न–यज्ञः । वा एषः । एष यत् । यदश्वमेधः । अश्वमेधः कः ।

अश्वमेध इत्यश्व – मेधः । कस्तत् । तद् वेद ।
वेदेति । इत्याहुः । आहुर् यदि । यदि सर्वः । सर्वो वा । वा क्रियते ।
क्रियते न । न वा । वा सर्वः । सर्व इति । इति यत् ।
यथ् सङ्कृति । सङ्कृत्यच्छावाकसामम् । सङ्कृतीति सम्–कृति ।
अच्छावाकसामम् भवति । अच्छावाकसाममित्यच्छावाक – सामम् ।
भवत्यश्वस्य । अश्वस्य सर्वत्वाय । सर्वत्वाय पर्याप्त्यै । सर्वत्वायेति
सर्व – त्वाय । पर्याप्त्या अनन्तरायाय । पर्याप्त्या इति परि–आप्त्यै ।
अनन्तरायाय सर्वस्तोमः । अनन्तरायायेत्यनन्तः – आयाय ।
सर्वस्तोमोऽतिरात्रः । सर्वस्तोम इति सर्व – स्तोमः ।
अतिरात्र उत्तमम् । अतिरात्र इत्यति – रात्रः । उत्तममहः ।
उत्तममित्युत् – तमम् । अहर् भवति ( ) । भवति सर्वस्य ।
सर्वस्याप्त्यै । आप्त्यै सर्वस्य । सर्वस्य जित्यै । जित्यै सर्वम् ।
सर्वमेव । एव तेन । तेनाऽऽप्नोति । आप्नोति सर्वम् । सर्वम् जयति ।
जयतीति जयति ॥ **58** (**60/76**)

(अहर्भवति – वा अश्वो – अहर्भवति – दश च) (A12)

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 12 Anuvaakams :-

(देवासुरास्तेन – र्तव्या – रुद्रो –ऽश्म – न्नृषदे व – डुदेनं – प्राचीमिति – वसोर्धारा – मग्निर्देवेभ्यः – सुवर्गाय यन्नाकूताय – छन्दश्चितं – पवस्व – द्वादश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :-

(देवासुरा – अजायां – ँवै ग्रुमुष्टिः – प्रथमो देवयतामे – तद्वै छन्दसा – मृध्नो – त्यष्टौ पञ्चाशत्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of 5th Kandam

(देवासुराः – सर्वं जयति)

॥ हरिः ओं ॥

॥ इति पञ्चम काण्डे चतुर्थः प्रश्नः – क्रम पाठः समाप्तः ॥

=====================

Details of Panchati ,Padam and Krama Vaakyam for

Kandam 5 – Prasanam 4 (TS 5.4)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	4	191	217
Anuvakam 2	4	189	222
Anuvakam 3	5	230	262
Anuvakam 4	5	249	272
Anuvakam 5	5	240	298
Anuvakam 6	6	310	374
Anuvakam 7	7	371	427
Anuvakam 8	6	299	339
Anuvakam 9	4	202	234
Anuvakam 10	5	267	313
Anuvakam 11	4	198	235
Anuvakam 12	3	160	197
Total →	58	2906	3390